

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Analýza vybraných alternativních investic

Iveta Jaklová

Diplomová práce

2020

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Iveta Jaklová**
Osobní číslo: **E18588**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a management podniku**
Název tématu: **Analýza vybraných alternativních investic**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je investování do vybraných alternativních investic, mezi které patří například whisky, hodinky. Zvolené investice jsou charakterizovány, analyzovány a komparovány podle stanovených kritérií se záměrem určit jejich význam pro investorskou veřejnost.

Osnova:

- Teoretická východiska.
- Charakteristika zvolených alternativních investic.
- Analýza a komparace vybraných investic.
- Formulace výhod, nevýhod a doporučení pro investorskou veřejnost.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 50 stran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BODIE, Z., KANE, A., MARCUS, A., J. Investments. 10th ed. New York: McGraw-Hill Education, 2014, 1080 s. ISBN 978-0-07-786167-4.

JANDA, J. Spořit nebo investovat?. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 167 s. ISBN 978-80-247-3670-9.

NOVOTNÝ, J. Investování na finančních trzích s podporou psychologické analýzy. 1. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2018. 181 s. ISBN 978-80-7418-291-4.

MELLON, J. CHALABI, A. 10 nejlepších investic na příštích 10 let: [spořte, investujte, prosperujte]. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2008. 165 s. ISBN 978-80-251-2144-3.

REJNUŠ, O. Finanční trhy. 4. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. 760 s. ISBN 978-80-247-3671-6.

WAGNER, E., WAGNER T., W., Sběrání umění: vášně, investice a mnohem víc. 1. vyd. Zlín: Kniha Zlín, 2013. 207 s. ISBN 978-80-7473-279-9.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Josef Novotný, Ph.D.**

Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání diplomové práce: **2. září 2019**

Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2020**

L.S.

doc. Ing. Romana Provozničková, Ph.D.

děkanka

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 2. září 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2020

Iveta Jaklová

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce panu Ing. Josefu Novotnému, Ph.D., za jeho odborné rady, cenné připomínky a poskytnuté materiály, které mi pomohly k vypracování diplomové práce.

Dále bych ráda poděkovala své rodině za podporu, trpělivost a zázemí, které mi po celou dobu mého studia poskytovala.

Anotace

Cílem této diplomové práce bylo charakterizovat vybrané alternativní investice, mezi které se řadí hodinky, whisky, šperky a poštovní známky. Tyto investice byly analyzovány a komparovány na základě zvolených kritérií jako jsou likvidita, riziko a výnosnost. Na závěr byly vyhodnoceny jednotlivé investice a navrženy doporučení pro profesionální a neprofesionální investory.

Klíčová slova

alternativní investice, hodinky, poštovní známky, whisky, šperky, výnos, riziko, likvidita

Title

Analysis of selected alternative investments

Annotation

The aim of this diploma thesis was to characterize selected alternative investments, which include watches, whiskey, jewelry, and postage stamps. These investments were analyzed and compared on the basis of selected criteria such as liquidity, risk, and return. Finally, individual investments were evaluated and recommendations for professional and non-professional investors were proposed.

Keywords

alternative investments, watches, post stamps, whiskey, jewellery, profit, risk, liquidity

Obsah

Úvod	11
1 Teoretická východiska	12
1.1 Investice	12
1.1.1 Reálné investice	13
1.1.2 Finanční investice	13
1.2 Investor	14
1.2.1 Zaměření investorů podle dominantních oblastí.....	14
1.2.2 Typy investorů podle akceptace míry rizika.....	17
2 Investiční rozhodování	20
2.1 Dostupnost investice	20
2.2 Finanční plán.....	21
2.3 Výnosnost	21
2.3.1 Hodnocení výnosnosti.....	22
2.3.2 Druhy výnosnosti.....	23
2.4 Riziko.....	24
2.4.1 Druhy investičního rizika.....	25
2.4.2 Predikce rizika investic	27
2.5 Likvidita.....	29
3 Charakteristika zvolených alternativních investic	31
3.1 Whisky	31
3.2 Hodinky	38
3.3 Šperky	41
3.4 Poštovní známky.....	44
4. Analýza a komparace vybraných investic	46
4.1 Analýza vybraných investic.....	46
4.1.1 Investiční whisky	46
4.1.2 Investiční hodinky.....	51

4.1.3 Investiční šperky	55
4.1.4 Investiční poštovní známky	58
4.2 Komparace vybraných investic.....	61
5. Formulace výhod, nevýhod a doporučení pro investorskou veřejnost	66
Závěr	68
Použitá literatura	69

Seznam tabulek

Tabulka 1: Kritéria COSC	41
Tabulka 2: Výše pojištění šperků.....	57
Tabulka 3: Komparace vybraných alternativních investic	62
Tabulka 4: Komparace výkonosti jednotlivých investičních indexů.....	63

Seznam obrázků

Obrázek 1: Finanční a reálné investice	12
Obrázek 2: Průběh investičního procesu u reálného investora	15
Obrázek 3: Průběh investičního procesu u finančního investora.....	16
Obrázek 4: Průběh investičního procesu u univerzálního investora.....	17
Obrázek 5: Základní otázky investora	20
Obrázek 6: Dostupnost investice	21
Obrázek 7: Druhy rizik	27
Obrázek 8: Stupnice rizikovosti investičních instrumentů	27
Obrázek 9: Oblasti výroby whisky ve Skotsku.....	36
Obrázek 10: Vývoj indexu Apex 1000	49
Obrázek 11: Vývoj indexu Japanese 100.....	49
Obrázek 12: Vývoj ceny whisky Glenfiddich.....	50
Obrázek 13: Vývoj ceny Rolex Daylona	52
Obrázek 14: Vývoj ceny hodinek Patek Philippe Grande	55
Obrázek 15: Vývoj ceny náhrdelníku od společnosti Sagapo	58
Obrázek 16: 5 nejhodnotnějších známek na světě	60
Obrázek 17: Stamp market index.....	61
Obrázek 18: Knight Frank Luxury Investment Index.....	62

Seznam zkratek

AWDC	Antwerp World Diamond Centre
COSC	Controle Official Suisse des Chronometres
ČR	Česká republika
GIA	Gemological Institute Of America
HRD	Hoge Raad voor Diamant
IGI	International Gemological Institute
WWI	World Whisky Index

Úvod

Investice hrají důležitou a klíčovou roli v rozvoji ekonomiky. Investovat mohou domácnosti, stát, peněžní instituce, podniky v závislosti na finanční stránce každého subjektu, která je ovlivňována především vývojem ekonomiky každého státu. V současné době se nejen Česká republika potýká s poklesem růstu hospodářství, který byl způsoben rozšířením viru SARS-CoV-2. V těchto ekonomických krizích se stává velmi populární investování do reálných investic. Výhodou je, že se jejich hodnota zpravidla nemění v souvislosti růstu nebo poklesu inflace, která je způsobena pohybem finančních trhů, na rozdíl od tradičních investic jako jsou akcie a dluhopisy. Proto je důležité, aby investor diverzifikoval své riziko a zařadil do svého investičního portfolia některé alternativní investice.

Cílem práce je investování do vybraných alternativních investic, mezi které patří například whisky, hodinky. Zvolené investice jsou charakterizovány, analyzovány a komparovány podle stanovených kritérií se záměrem určit jejich význam pro investorskou veřejnost.

V první části této diplomové práce jsou blíže popsány teoretické pojmy související s problematikou investování do alternativních investic. Nejdříve jsou představeny základní pojmy jako reálné a finanční investice a rozdíl mezi nimi. Dále s jakými typy investorů se lze na trhu setkat a podle čeho se rozlišují. Na závěr kapitoly je vysvětleno, jakým způsobem probíhá investiční rozhodování a jaké kritéria by měl investor zvažovat, než vloží své finanční prostředky do investice.

V praktické části diplomové práce jsou charakterizovány vybrané alternativní investice, které jsou následně analyzovány a komparovány na základě dostupných údajů. Analýza je provedena podle zvolených kritérií jako jsou riziko, likvidita, výnosnost a dostupnost investice. V poslední části kapitoly je uvedena komparace jednotlivých investic a popis výhod a nevýhod pro investorskou veřejnost.

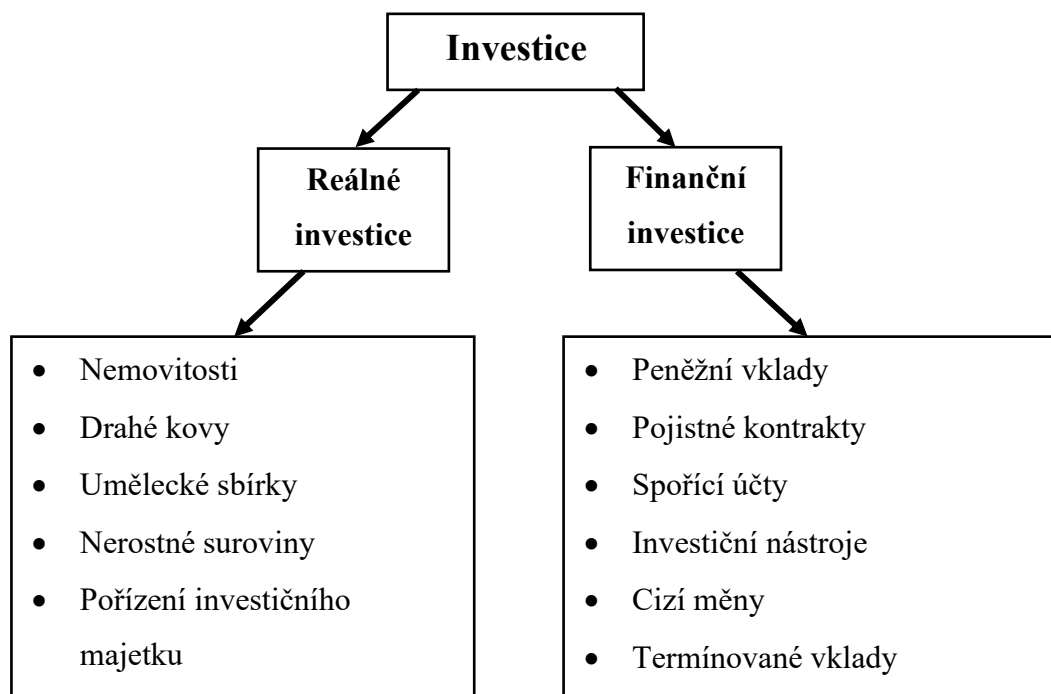
1 Teoretická východiska

1.1 Investice

Pojem investice je možné rozumět jako „obětování“ současné hodnoty určitého objemu finančních prostředků za účelem zhodnocení tzn. získání jejich vyšší hodnoty. Investování lze uskutečnit prostřednictvím pořízení různých druhů investičních aktiv, které mohou mít podobu jako finanční nebo reálné investiční instrumenty, kdy vhodné rozložení finančních prostředků do různých instrumentů by mělo zvýšit bohatství investorů.

Toho lze dosáhnout dvěma způsoby, první je zakoupení investičního instrumentu a z jeho držby vyplyne nárok investorovi např. na dividendový výnos. Druhou možností je pořízení instrumentu, který bude chvíli držen ve vlastnictví a až jeho hodnota vzroste, tak investor aktivum prodá za vyšší cenu, než za kterou původně aktivum zakoupil. Investor si může vybrat buď jeden z těchto způsobů nebo je lze i kombinovat.

Investice mohou být členěny různými způsoby, ale nejčastěji se rozdělují podle investičních aktiv, které se dělí na „investice finanční“ a „investice reálné“. Tyto dvě formy investic jsou považovány za vzájemně komplementární nikoli konkurenční. Na obrázku 1 je vysvětleno toto rozdělení s konkrétními příklady. [73]

Obrázek 1: Finanční a reálné investice

Zdroj: Zpracováno dle [87]; [46]

1.1.1 Reálné investice

Reálné investice patří mezi aktiva, která jsou ve středu pozornosti především v období hospodářské či politické krize nebo pokud se očekává vysoká míra inflace. V těchto nelehkých dobách lákají dokonce i finanční investory, aby diverzifikovali své cenové a bonitní riziko. [60]

U aktiv si mohou investoři zvolit, zda budou investovat do hmotných nebo nehmotných aktiv. Hmotné aktiva zahrnují budovy, stroje, zařízení, sbírky a různé cenné věci a mezi nehmotná aktiva patří software, licence, patenty, know-how atd. [69]

Výhodou reálných investic oproti finančním investicím je, že v dlouhodobém horizontu se jedná o bezpečnou investici. Navíc pokud investor disponuje patřičnými znalostmi, může dosáhnout velmi vysokého zhodnocení. Reálná aktiva jsou taky sama o sobě pro člověka velmi užitečná. Například pokud investor nepronajímá svou nemovitost nebo ji nechce prodat kvůli lepšímu zhodnocení, může v ní nějaký čas bydlet, umělecké dílo může také sloužit jako doplněk v domácnosti a archivní víno lze při výjimečné příležitosti zkonsumovat. Nevýhodou těchto investic je, že se jedná o dlouhodobé investice, u kterých je nižší likvidita. Dále je nutné tyto investice udržovat a zároveň zajistit jejich ochranu před případným odcizením. [67]; [23]

1.1.2 Finanční investice

Podoba finančních investic je zpravidla nehmotná, nejsou spojovány s předměty nebo s různými podnikatelskými činnostmi, jedná se vždy pouze o majetkové (peněžní) transakce mezi lidmi. Finanční investice jsou běžně vydávány v papírové formě, která zaručuje, že věřitel (fyzická nebo právnická osoba) poskytne určitou finanční částku dlužníkovi. Existuje několik podmínek, které určují, že věřitel, který vydal svůj majetek, se může domáhat všech nebo jen některých z těchto práv [3]:

- „Právo na navrácení poskytnutého majetku (peněz).“
- „Právo na zaručenou peněžní odměnu za poskytnutí majetku či peněz.“
- „Právo podílet se na zisku, který bude s pomocí tohoto majetku dosažen.“
- „Právo podílet se ve vymezeném rozsahu vlastnický na majetku osoby, které byl majetek poskytnut.“
- „Právo rozhodovat o způsobu užití poskytnutého majetku při podnikatelské činnosti.“

Forma finančních investic může mít mnoho podob. Patří mezi ně peněžní vklady, pojistné kontrakty, kam lze zařadit např. životní pojištění, penzijní připojištění. Dále spořicí účty, cizí měny, termínované vklady a investiční nástroje. Do investičních nástrojů spadají například investiční cenné papíry (akcie, dluhopisy), podílové listy, investiční fondy, státní pokladniční poukázky, depozitní certifikáty a různé deriváty (opce, swapy, futures). [46]

Pro finanční aktiva není typické zajištění nepřetržitého toku služeb, ale poskytnutí návratnosti investice v budoucnu a zároveň zabezpečení uchování hodnoty (kupní síly). Dalším jejich společným znakem je, že se držení neopotřebovávají a nesnižuje se jejich hodnota. Forma finanční aktiv v podobě listiny, záznamu v počítači apod. neodpovídá jejich ceně. Náklady spojené s transportem a uskladněním jsou minimální a díky tomu mohou být velmi často zaměnitelné tzn. měnit svou formu nebo být substituovány jiným aktivem. [73]; [11]

1.2 Investor

Investor je subjekt, který chce vložit své volné finanční prostředky do investičních instrumentů za účelem co nejlepšího zhodnocení. Investor nemusí být pouze fyzická osoba, ale také právnická osoba jako např. investiční fond, pojišťovna, banka apod. [96]

Každý investor se rozhoduje individuálně a při sestavování svého investičního portfolia volí investiční instrumenty podle svých preferencí. Na rozložení investic v portfoliu působí vztah investora k investičním kritériím, především k riziku. Podle sestavování investičních portfolií v souvislosti s psychologickou analýzou se investoři dají rozdělit do třech základních skupin; na reálné, finanční a univerzální.

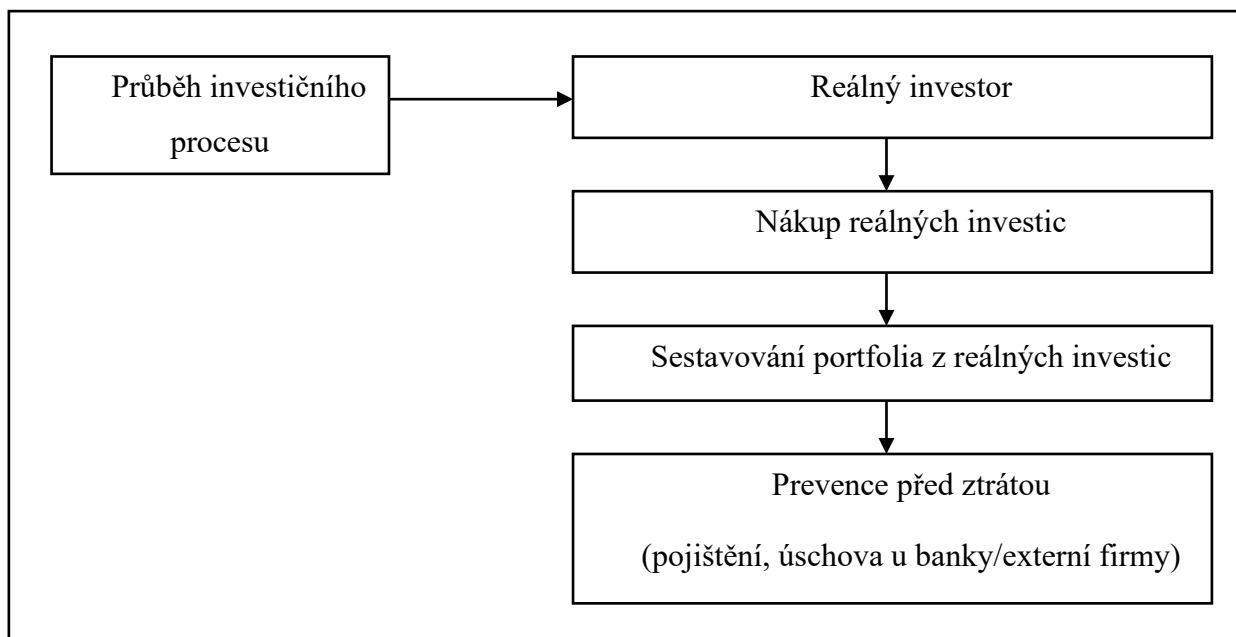
1.2.1 Zaměření investorů podle dominantních oblastí

Reálný investor

Pro reálného investora je nejvíce typické investiční prostředí, které je tvořeno pouze reálnými investicemi, a to z toho důvodu, že má potřebu své investice fyzicky vlastnit. Tento faktor patří mezi prioritní, protože investorovi se tak snižuje riziko. Dále následují ostatní rozhodující faktory jako jsou výnos a likvidita.

Reálný investor většinou drží své peněžní prostředky na běžných bankovních účtech. Pokud obdrží nové peněžní prostředky investuje je opět do nových fyzických aktiv. Finanční investice používá pouze v případě spořicíh produktů a penzijních připojištění. Tyto produkty představují menší riziko, protože je zde subvence ze strany státu.

Při sestavování investičního portfolia může investor zvažovat několik vybraných reálných aktiv na základě dostupných finančních prostředků. Mohou se zde vyskytovat např. nemovitosti, pozemky, umění, drahé kovy (zlato, stříbro, paladium), drahé kameny (diamanty, granáty, topazy) a další reálné investice v podobě whisky, automobilových veteránů, lahví vína, závodních psů apod. Celý průběh investičního procesu reálného investora je znázorněn na obrázku 2. [66]

Obrázek 2: Průběh investičního procesu u reálného investora

Zdroj: Zpracováno dle [66]

Velký vliv na investování do reálných investic má na svědomí růst nejistoty na trzích s cennými papíry. Příčinou této nejistoty je růst globalizace celého světa, která ovlivňuje mnoho oblastí. Dalším faktorem, který přispívá k investování do reálných investic, je jejich návratnost v delším časovém horizontu. Hodnota reálných aktiv není tak citlivá na hospodářský vývoj, propad na burze a jiné krizové situace jako finanční investice. Tato aktiva jsou vždy držena fyzicky ve vlastnictví a mohou působit jako protiinflační ochrana. Reálné investice jsou také více vhodné pro drobné a začínající investory. [40]

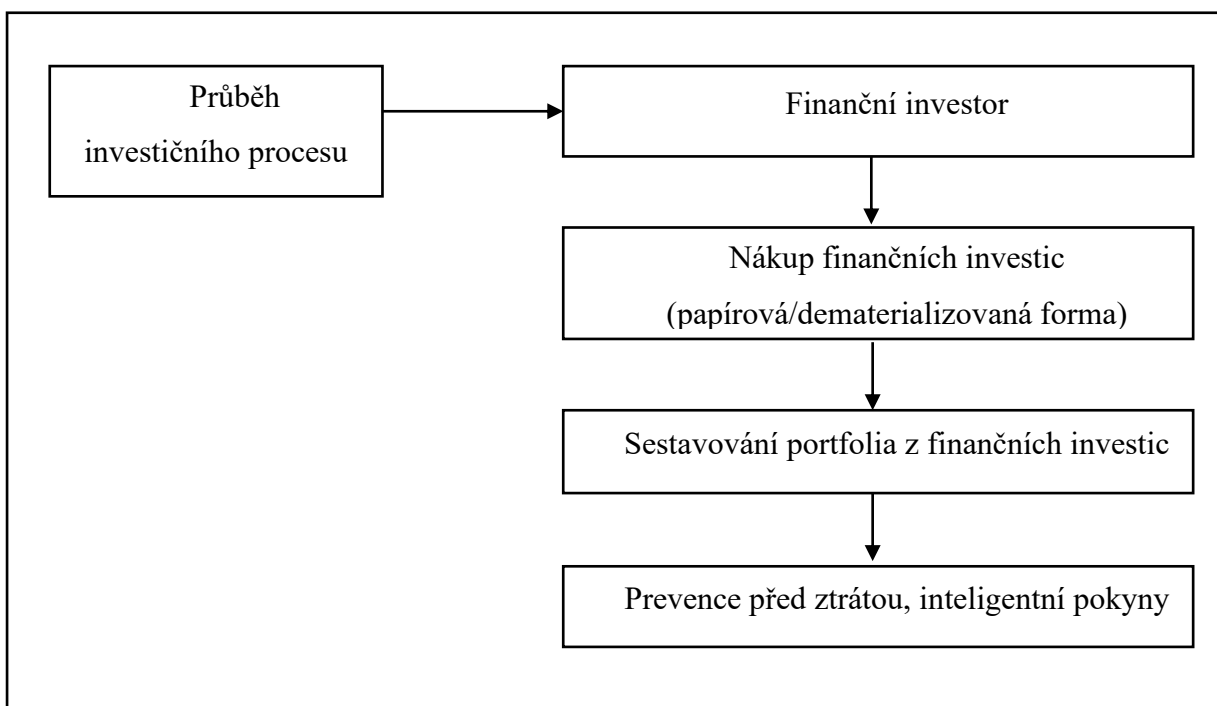
Finanční investor

Finančního investora vystihuje spíše nemateriální charakter investic, preferuje především prostředí, kde si zvolí finanční investice. Tento investor se snaží co nejvíce omezit fyzickou přítomnost investic, které vyžadují patřičné náklady např. na skladovací prostory. Dále se snaží vyhýbat údržbě a kontrole, která je nutná u některých reálných investic jako jsou např.

automobiloví veteráni. Jedinou investiční volbou do reálných aktiv v případě finančního investora je vlastní bydlení.

Tento investor se snaží své investiční portfolio uspořádat z papírových (dematerializovaných) finančních nástrojů. V dnešní době je ze strany emitenta preferována dematerializovaná (elektronická) forma, protože je méně nákladná. Investor potřebuje pro svou investiční činnost pouze osobní počítač, ve kterém má umístěnou on-line platformu a účet u vybrané investiční společnosti.

Finanční investor si sestavuje své investiční portfolio z několika vybraných finančních aktiv jako jsou například akcie, dluhopisy, investiční certifikáty, investiční fondy, deriváty, různá spoření a pojištění. Celý průběh investičního procesu finančního investora je znázorněn na obrázku 3. [66]

Obrázek 3: Průběh investičního procesu u finančního investora

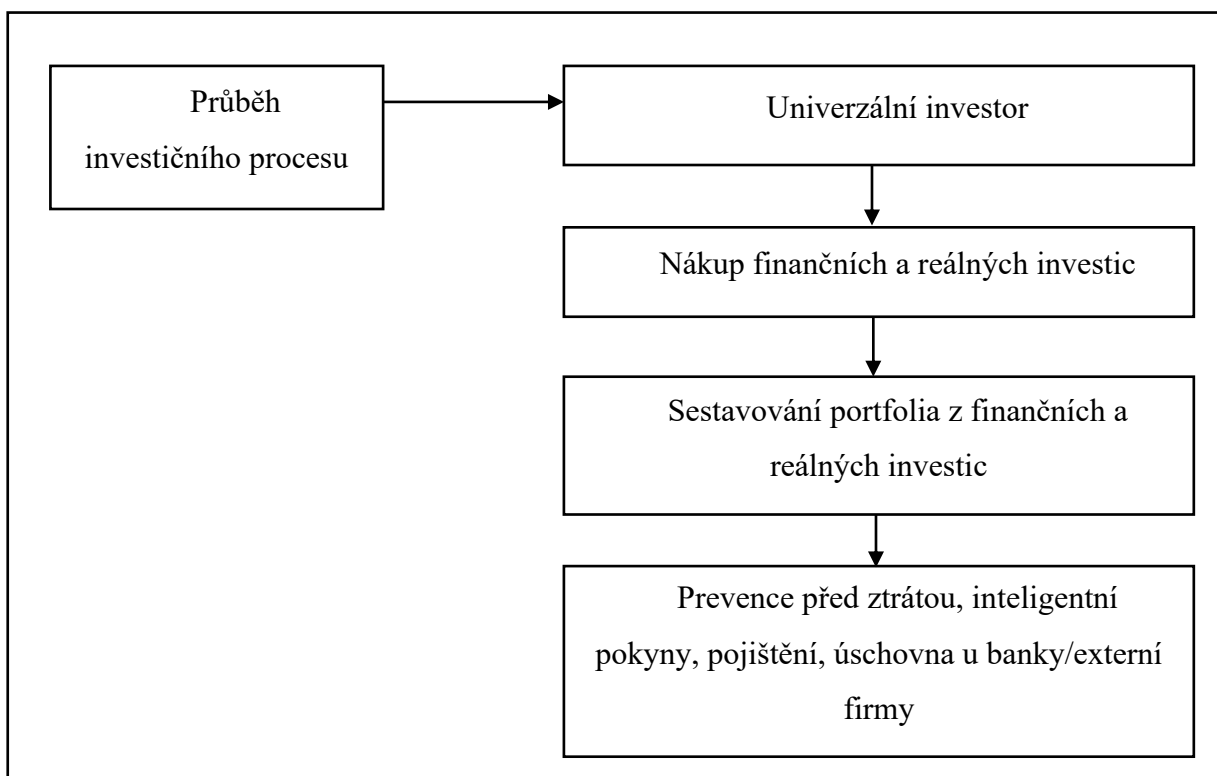
Zdroj: Zpracováno dle [66]

Finanční investice jsou více vhodné pro zkušenější investory, řadí se k rizikovějším investicím, u kterých velmi často kolísá jejich hodnota v závislosti na vývoji ekonomiky. Z tohoto důvodu je nutné diverzifikovat investiční portfolio a tím snížit potenciální riziko. Další negativním faktorem, s kterým je nutno počítat při investování do finančních investic, jsou náklady. Například u podílových fondů musí investor uhradit vstupní poplatek okolo 3,5 - 6 % hodnoty vkladu. Mezi přednosti finančních investic patří, že lze sestavit investiční portfolio z mnohem více finančních produktů než z reálných investic a hodnota

vložených finančních prostředků do finančních investic se zhodnotí v mnohem kratším časovém horizontu, a to zejména v období hospodářského růstu. [40]; [59]

Univerzální investor

Pro univerzálního investora je charakteristická kombinace obou investorů jak finančního, tak reálného. Tento investor se rozhoduje o své investici mezi finančními i reálnými aktivy. Výhodou je nezávislost na typu aktiva, která zjednodušuje sestavování investičního portfolia. Toto investiční portfolio může být tvořeno pozemky, zlatem, akciemi, dluhopisy, investičními certifikáty apod. Uspořádání investičních produktů záleží na dostupných peněžních prostředcích investora. Významným pozitivem univerzálního portfolia je, že je dostupný jak pro profesionálního, tak neprofesionálního investora. Celý průběh investičního procesu univerzálního investora je znázorněn na obrázku 4. [66]

Obrázek 4: Průběh investičního procesu u univerzálního investora

Zdroj: Zpracováno dle [66]

1.2.2 Typy investorů podle akceptace míry rizika

Existuje několik druhů investorů, tito investoři se od sebe vzájemně liší vztahem k peněžním prostředkům. Někteří investoři preferují shromažďovat své peněžní zdroje na bankovním účtu a jiní se snaží ze svých malých finančních prostředků dostat velkých zisků. Důvodem je jejich

postoj k riziku, od kterého se odvíjí i preference k různým investičním aktivům, z kterých si později sestavují své investiční portfolio.

Ultrakonzervativní

Tento typ investora se zaměřuje na co nejjistější investice, u kterých nepřijde o žádné finanční prostředky a nehrozí zde žádné riziko. Ultrakonzervativní investor si ukládá své peněžní prostředky na spořicí účty u velmi známých bank s dlouholetou tradicí jako např. Česká spořitelna. Nejčastěji si volí finančními produkty jako jsou spořicí účty, termínované vklady, stavební spoření a někdy i penzijní připojištění. Při sjednání penzijního pojištění jde velmi často o neznalost investora, který nebyl obeznámen s rizikem vkladů v penzijních fondech, které nejsou pojištěny, a může hrozit jejich ztráta. Velmi často tento produkt přijme díky příspěvku zaměstnavatele a státním dotacím.

Pokud se jedná o reálné investice, investor pouze připouští bydlet ve vlastní nemovitosti, protože to pro svůj vlastní život považuje za nezbytné. V případě pronájmu vlastní nemovitosti cizím jedincům bere tuto záležitost jako velmi riskantní, protože nájemník může nemovitost poškodit a znehodnotit. U ostatních reálných investic se jedná o velmi podobnou situaci. Například investor bude držet zlato, jen protože ho obdržel jako dar, avšak nikoliv kvůli jeho zhodnocení.

Investice do finančních produktů nepřipadají pro ultrakonzervativního investora v úvahu. Považuje je za velmi riskantní a nejisté. Investor tyto investice neodsuzuje, ale nepovažuje je za důležité. V tomto oboru se nijak nevzdělává a ani do něj nepřispívá. [28]

Konzervativní

Konzervativní investor má velmi podobné vlastnosti jako ultrakonzervativní investor. Pro oba tyto typy je zbytečná ztráta času se vzdělávat v oblasti financí a investování. Dále se také shodují v podobném uspořádání finančních produktů. Avšak na rozdíl od ultrakonzervativního protějšku se konzervativní investor snaží mít povědomí o inflaci a své peněžní prostředky investovat takovým způsobem, aby inflace neovlivnila hodnotu jeho peněz.

Tento investor někdy zvažuje investice do zajištěných podílových fondů. Většinou se jedná pouze o malé sumy, které netvoří v podílových fondech ani desetinu podílu ve finančním majetku. Vkládá do fondů pouze takové prostředky, které pokryjí růst inflace. [44]

Vyvážený

Tento typ investora lze charakterizovat jako subjekt, který chce za pomoci investic dobře zhodnotit své peníze, ale nechce příliš riskovat. Vyvážený investor je také někdy přezdíván jako

balancovaný, při výběru investic se výkyvům jejich hodnoty nevyhýbá, ale ve velké míře volatilitu také nepreferuje.

Vyvážený investor volí své investice jako předešlé dva typy investorů, ale mezi své produkty zařazuje i např. akcie a dluhopisy. Cílem vyváženého investora je mít dostatek finančních prostředků pro pokrytí inflace a zároveň dosáhnout zisku. Tento investor má velmi dobré znalosti ohledně pojmu inflace. [62]

Dynamický

Čtvrtý typ investora je prorůstový investor, jehož investiční portfolio je tvořeno ze stejných finančních produktů, které využívaly předešlé typy investorů. Na rozdíl od těchto investorů přijímá vyšší riziko při sestavování investic. Investor si vybírá spíše investice s delším investičním horizontem, který zpravidla bývá v rozmezí 6 až 10 let. Úroveň návratnosti investice se pohybuje okolo 10 a 11 % ročně. Mezi své finanční produkty zařazuje i rizikovější investice jakou jsou cenné papíry (akcie, dluhopisy) a fondy. [79]; [28]

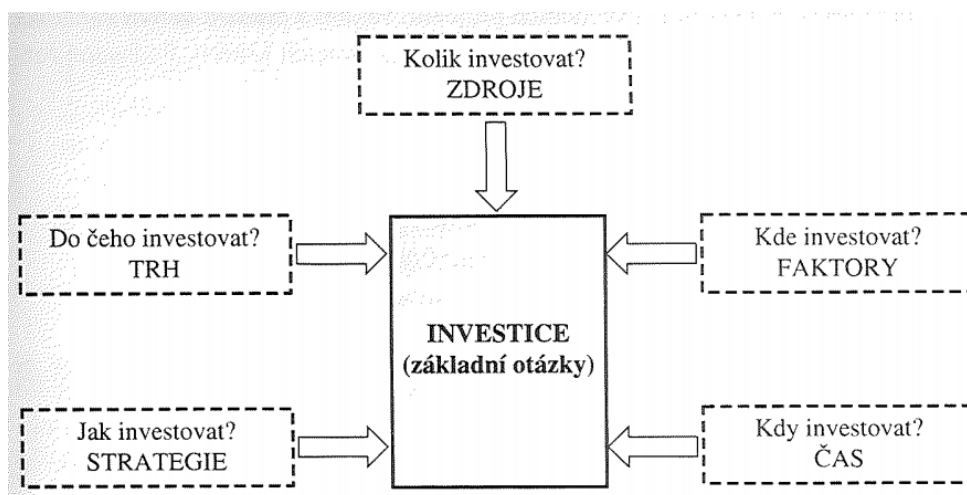
Agresivní

Posledním typem je investor, který je označován jako agresivní. Lze jej charakterizovat jako investora, který investuje velkou část svého finančního majetku do produktů s velkou mírou rizika. Jeho cílem je získat dostatek peněžních prostředků na pokrytí inflace a zároveň dosáhnout velmi významného zisku. Tento investor nemá obavy podstupovat riziko, které by u ostatních investorů mohlo být bráno jako nepřijatelné.

V případě nevhodně zvolených investic investor dlouhodobý sestupný trend svého investičního portfolia nevnímá nijak negativně, naopak v některých případech rozšiřují své portfolio o další akcie nebo podílové listy. [44]

2 Investiční rozhodování

Investiční rozhodování je ovlivňováno mnoha faktory. Každý investor vždy zvažuje investici s ohledem na budoucí vývoj, její vhodnost a očekávanou hodnotu. Investice jsou považovány za určitý druh příjmu, který nastane během delšího časového období. Před zahájení investování si investor klade patřičné otázky jako např. kolik peněžních prostředků investovat, kde investovat, do čeho investovat, jak investovat, kdy investovat. Tyto zásadní otázky jsou shrnuty na obrázku 5. [69]

Obrázek 5: Základní otázky investora

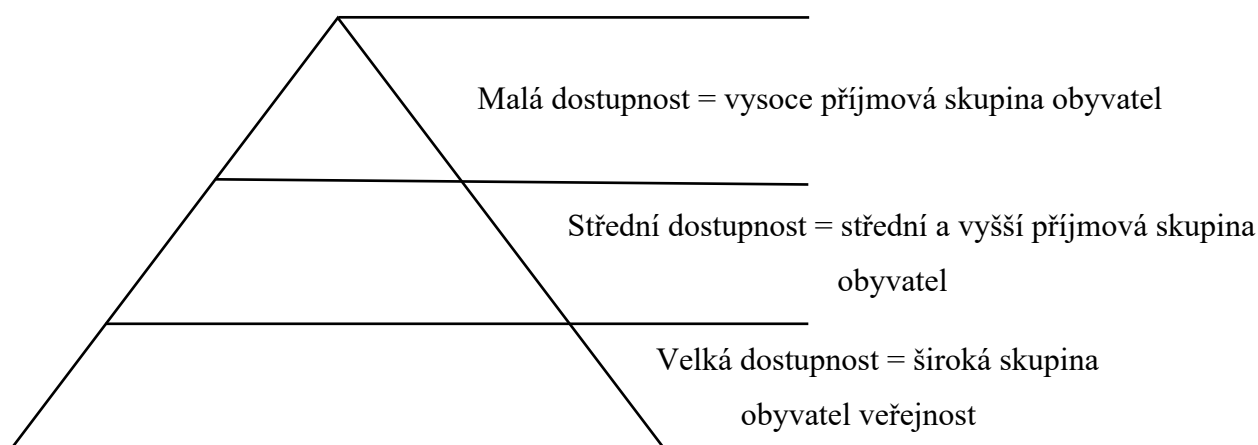
Zdroj: [69]

Při investičním rozhodování hrají také významnou roli tři základní kritéria, mezi které patří výnosnost, rizikovost a likvidita investice. Dále je velmi často ovlivněno rozhodnutí investora podle jeho emocionální a psychologické stránky, jeho preferencí a jaké má investor dostupné finanční možnosti. Z tohoto důvodu by si měl investor sestavit vlastní finanční plán, aby naplnil své osobní cíle a zároveň měl přehled o své finanční situaci.

2.1 Dostupnost investice

Dostupnost investice pro investora se odvozuje od tržní ceny. Tato cena je u každé investice v daný okamžik jiná. Pro některé investory může být tato cena omezující a se svými peněžními prostředky na ni nemusí dosáhnout. Dostupnost investice lze členit na 3 části; na vysokou, střední a malou. Vysoká dostupnost znamená, že tato investice je přijatelná pro širokou skupinu obyvatel, střední dostupnost je vhodná pro investory, které mají střední a vyšší příjmy, zároveň není vhodná pro nízkopříjmovou skupinu obyvatel. Do malé dostupnosti investic spadají

investoři s vysokými příjmy a mohou investovat do produktů, do kterých předešlé dvě skupiny nemohou. Jednotlivé skupiny jsou znázorněny na obrázku 6. [66]

Obrázek 6: Dostupnost investice

Zdroj: Zpracováno dle [66]

2.2 Finanční plán

Každý investor by si měl předtím než začne investovat vytvořit vlastní finanční plán, který zajistí, v případě nepředvídatelných událostí, které mohou vzniknout v průběhu osobního života, dostatečnou finanční rezervu. Finanční plán by měl obsahovat následujících čtyři kroky [85]:

1. Konkrétní cíle – jsou založené na preferencích investora, podle kterých si volí, do jakých investičních produktů chce investovat. Tyto cíle jsou seřazené od méně důležitých po více důležité a měly by být odvozené od finanční situace investora např. profese, příjem.

2. Dostupné zdroje – v jaké peněžní hodnotě vlastní investor finanční a reálná aktiva, která jsou držena k investování.

3. Rizikovost – veškeré investice představují riziko. Investor by se měl snažit snižovat tyto rizika a zároveň si sestavit takové investiční portfolio, které je pro něj přijatelné. Jednotlivé investice mají vždy jinou hodnotu rizika a výnosu.

4. Stanovit k jednotlivým cílům zdroje – každý investor by si měl určit přesnou sumu finančních prostředků, kterou chce zhodnotit v investicích, aby zajistil své životní cíle. Je důležité jednotlivé investice rozčlenit do specifických investic nebo spořicíh produktů.

2.3 Výnosnost

Při rozhodování o nejlepší zhodnocení peněžních prostředků se investor rozhoduje mezi několika druhy investičních produktů. Jejich efektivnost lze hodnotit několika způsoby, ale

pokud se jedná o finanční investice, dá se předpokládat, že jejich záměrem je dosáhnout co nejvyššího zisku. Z tohoto důvodu je považováno za jedno z nejvýznamnějších kritérií hodnocení investic jejich „výnosnost“. [73]

Pojem výnosnost lze tedy definovat jako: „*Všechny příjmy, které investorovi plynou z investice od okamžiku, kdy do ní vloží prostředky, až do doby možného posledního příjmu z této investice.*“ [18]

2.3.1 Hodnocení výnosnosti

Hodnocení výnosnosti investic může být prováděno z mnoha důvodů. Jedním příkladem je vyhodnotit efektivitu výnosnosti investice způsobem „ex post“. Tento výpočet se využívá po ukončení realizované investice. Opakem tohoto způsobu je „ex ante“, kdy se jedná o analýzu tzv. očekávané výnosnosti. Výnos ex post je tvořen dvěma složky. První složka je zahrnuje důchod, který vyplývá z určitého investičního instrumentu (např. dividenda, kupónová platba, úrok) a druhá složka obsahuje kapitálový zisk nebo ztrátu, která může vzniknout například v důsledku kurzovních rozdílů. V praxi je pro investory více významná hodnota výnosové míry investičního instrumentu než běžný či čistý zisk výnosu. Výnosová míra poskytuje investorům celkové zhodnocení dané investice, které může porovnat s dalšími investičními variantami a zvolit si z nich tu nejlepší.[18]; [87]

Výnosová míra ex post lze vyjádřit tímto vztahem:

$$r_t = \frac{P_1 - P_0 + D - T - Co}{P_0} \quad (1)$$

r_t vyjadřuje výnosovou míru ex post za určité období t

P_1 prodejní cena (kurz) investičního instrumentu na konci období držby

P_0 nákupní cena (kurz) investičního instrumentu na začátku období držby

D důchod plynoucí z investičního instrumentu, tj. v případě akcie např. dividenda

T daně placené z důchodu (např. dividend) a z kapitálového zisku

Co transakční náklady vynaložené v souvislosti s držbou daného investičního instrumentu

Výnosová míra ex ante je stanovena podle vztahu:

$$E(r_{instr.}) = \sum_{i=1}^I E(r_i) \cdot P_i \quad (2)$$

$E(r_{instr.})$ celková očekávaná výnosová míra ex ante z určitého investičního instrumentu

$E(r_i)$ očekávané výnosové míry příslušné jednotlivým výnosovým možnostem, jejichž celkový počet je I

P_i míra pravděpodobnosti příslušná i -té výnosové možnosti

Pro výpočet skutečné hodnoty „ex post“ nebo naopak predikované hodnoty „ex ante“ jsou používány investory různé metody k výpočtu efektivnosti investic. Pro tyto výpočty jsou používány dvě základní metody:

Metody statistické

Společným rysem pro tyto metody je, že hodnotí výnosnost investic bez ohledu na faktor času. Tento způsob je tedy vhodný pouze pro stanovení efektivnosti investice, kde čas nehraje významnou roli. Nejčastěji lze aplikovat tyto metody na investice týkající se jednorázové koupě (např. stroje) s krátkodobou životností (1-2 roky). Významnou roli zde mají i diskontní sazby (požadované míry výnosnosti), pokud je hodnota diskontní sazby nižší, tak závislost na faktoru času je mnohem méně významná. [86]

Metody dynamické

Určování dynamických metod je mnohem složitější, tyto metody na rozdíl od statistických metod ve svých výpočtech zahrnují faktor času, který v kombinaci s diskontní sazbou má mnohem lepší vypovídající hodnotu. Tyto metody jsou vhodné pro investice v delším časovém horizontu, který zahrnuje delší dobu pořízení investičního instrumentu a delší životnost investice. [86]; [55]

2.3.2 Druhy výnosnosti

Jak bylo uvedeno na začátku kapitoly, výnosy jsou peněžní příjmy, které investor získává z investičních instrumentů a zároveň jejich prodejem. Tyto výnosy lze rozdělit na běžné a kapitálové výnosy.

Běžné výnosy

Mezi běžné výnosy patří veškeré příjmy, které se pravidelně opakují. Hlavní rysem těchto výnosů je, že plynou z držby finančních investičních instrumentů za určité období. Řadí se sem například úroky z poskytnutých úvěrů, dividendy z vlastnictví akcií apod. [18] Běžné výnosy se lze rozlišit na výnosy hrubé nebo čisté [73]:

- Hrubé běžné výnosy (BV_H) – peněžní příjmy, které nejsou očištěny o náklady, jež má investor povinnost odvést.

- Čisté kapitálové výnosy (BV_č) – patří jsem příjmy, které jsou zkráceny o daňové odvody a náklady plynoucí z držby finančních instrumentů.

Kapitálové výnosy

Tyto výnosy se od běžných výnosů odlišují způsobem jejich vzniku. Kapitálové výnosy neplynou z držby finančních instrumentů, ale z obchodování s nimi na finančních trzích, kdy výnos (nebo ztráta) vzniká z rozdílu mezi kupní a prodejní cenou investičního instrumentu. [18] Kapitálové výnosy lze opět rozdělit na hrubé a čisté [73]:

- Hrubé kapitálové výnosy – jedná se o stejnou situaci jako u hrubých běžných výnosů; tyto výnosy také nejsou zkráceny o náklady, například v souvislosti s jejich prodejem.
- Čisté kapitálové výnosy – mezi tyto výnosy patří hrubé kapitálové výnosy očištěné o náklady z kupování cenných papírů, dále o transakční náklady způsobené prodejem a o daňové odvody.

Celkové čisté výnosy

Celkový čistý výnos lze charakterizovat jako sumu všech příjmů, které investor obdrží z investičních produktů. Tyto příjmy může investor získat v rámci dlouhodobé držby instrumentu nebo za kratší období. Z toho plyne, že tento výnos je tvořen součtem čistého kapitálového výnosu a čistého běžného výnosu, který lze vyjádřit podle níže uvedeného vzorce [73]:

$$CV_{\check{c}} = \sum BV_{\check{c}} + KV_{\check{c}} \quad (3)$$

CV_č – celkový čistý výnos vyplývající z určitého investičního instrumentu

$\sum BV_{\check{c}}$ – součet (dílčích) čistých běžných výnosů

KV_č – čistý kapitálový výnos

2.4 Riziko

Při investování se každý investor musí smířit s určitou mírou rizika, která hrozí při špatně vložených peněžních prostředcích do finančních instrumentů. Pokud investor usiluje o co nejvyšší výnosnost investice, je velmi pravděpodobné, že tato investice bude velmi riziková. [68]

Investoři se liší postojem, který zaujímají k riziku. Existují tři přístupy [32]:

1. Averze k riziku – tento investor nepreferuje vysoce rizikové projekty, ale přiklání se raději investičním záměrům, které jsou méně rizikové a plyne z nich nižší výnos.
(Reálný investor)
2. Sklon k riziku – investor si vybírá více výnosné investice i navzdory tomu, že mu hrozí mnohem vyšší riziko. (Finanční investor)
3. Neutralita k riziku – v tomto případě přikládá investor stejnou váhu k averzi i ke sklonu k riziku. (Univerzální investor)

2.4.1 Druhy investičního rizika

Riziko lze členit mnoha způsoby. Většina investorů dělí druhy rizika podle svých kritérií, některé z nich se shodují a některé jsou odlišné. V této kapitole je riziko klasifikováno podle spol. autorů Polách a Drábek [69]:

1. Podle závislost/nezávislosti na podnikové činnosti
 - Riziko objektivní – řadí se sem takové riziko, které není ovlivňováno procesy podniku, schopnostmi managementu, názory vlastníků atd., ale naopak patří sem rizika, která podnik nemůže ovlivnit jako jsou různé přírodní katastrofy, politické události, změny makroekonomického charakteru a sociálně-politické aktivity.
 - Riziko subjektivní – toto riziko je přesným opakem rizika objektivního, je závislé na procesech managementu, zkušenostech vlastníků a spokojenosti zaměstnanců (adaptace na tržní změny, nedostatečné technické, ekonomické a personální zázemí).
 - Riziko kombinované – toto riziko zahrnuje jak riziko subjektivní, tak objektivní. Typickým příkladem je špatná adaptace podniku na změny makroekonomického a mikroekonomického prostředí.
2. Podle věcné náplně
 - Technicko-technologická rizika – jejich příčinou je stav a struktura dlouhodobého majetku (opotřebení), které vznikají v důsledku vědecko-ekonomického rozvoje. U nejmodernějších inovovaných technologií se očekává, že jejich rizika budou „nulová“.
 - Výrobní rizika – vznikají velmi často nedostatkem výrobních zdrojů jako jsou např. suroviny, materiály, polotovary, energie apod. To vše závisí na typu organizace a její výrobě.

- Ekonomická (nákladová) rizika – zahrnují rizika, která jsou ovlivněná vývojem cen jednotlivých vstupů. Ty mají pak dopady na nákladové položky, inflaci, peněžní a rozpočtovou politiku podniku apod.
- Tržní rizika – se odvíjejí od tržního podílu, který firma zaujímá na trhu a jsou závislé na konkurenci a spotřebitelských preferencích.
- Investiční riziko – vzniká špatným umístěním vlastních finančních prostředků do dlouhodobého a finančního majetku, při kterém nedojde k očekávanému zhodnocení.
- Finanční riziko – odvíjí se od změny úrokových sazeb, daní, diskontní sazby a také možnosti výběru bankovních úvěrů.
- Sociálně-politická rizika – jsou charakterizována změnami z dvou prostředí. První prostředí zahrnuje změny makroekonomické, hospodářské a sociální politiky státu a druhé prostředí je tvořeno mezinárodním ekonomicko-politickým okolím.

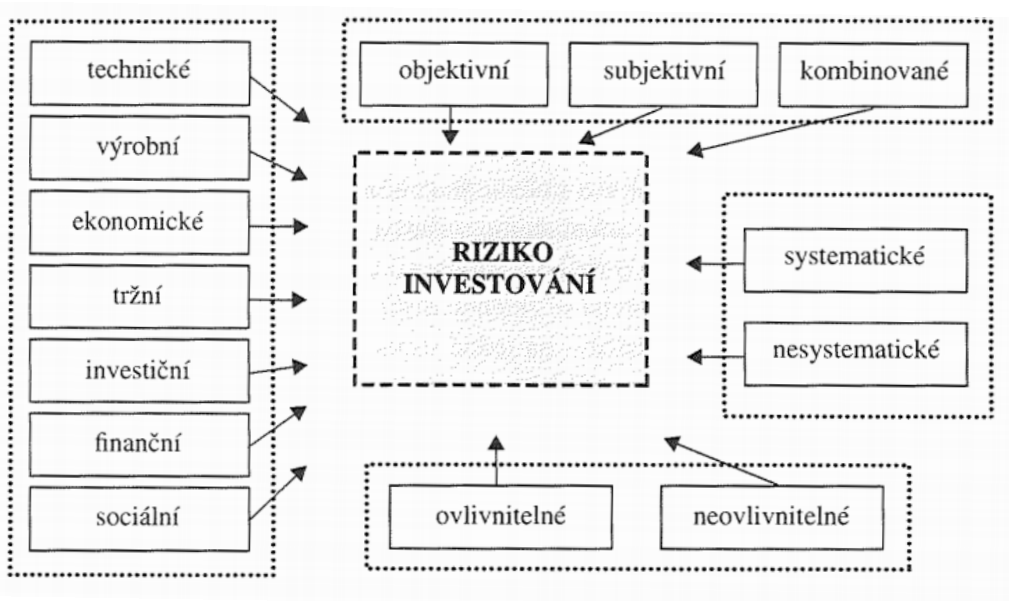
3. Podle závislosti na celkovém ekonomickém vývoji

- Systematická rizika – odvíjí se od změn ekonomických faktorů tzn. vývoj monetární a fiskální politiky, tyto okolnosti na sebe navazují a tím ovlivní investice pozitivně nebo negativně.
- Nesystematická rizika – jsou ovlivněna především faktory v daném oboru, kterým se společnost zabývá, jako např.:
 - Vývoj firmy, která uskutečňuje investiční projekt.
 - Inovace v investičním projektu.
 - Změnami prostředí, do kterého se investice vkládá.

4. Podle možnosti ovlivnitelnosti

- Riziko ovlivnitelné – jsou charakteristická tím, že je podnik může ovlivnit, popřípadě postupně vyloučit. Jedná se o kvalitu produkce, snižování nákladů, bezpečnost apod.
- Riziko neovlivnitelné – tato rizika nelze ovlivnit, velmi často vznikají v souvislosti s politickou situací, daňovým systémem a podnik je musí přijmout.

Tato klasifikace rizik je shrnuta na následujícím obrázku 7, znázornění jednotlivých oblastí rizik je klíčové z hlediska jejich identifikace, zajištění případného opatření a snížení určitých dopadů, které mohou nastat.

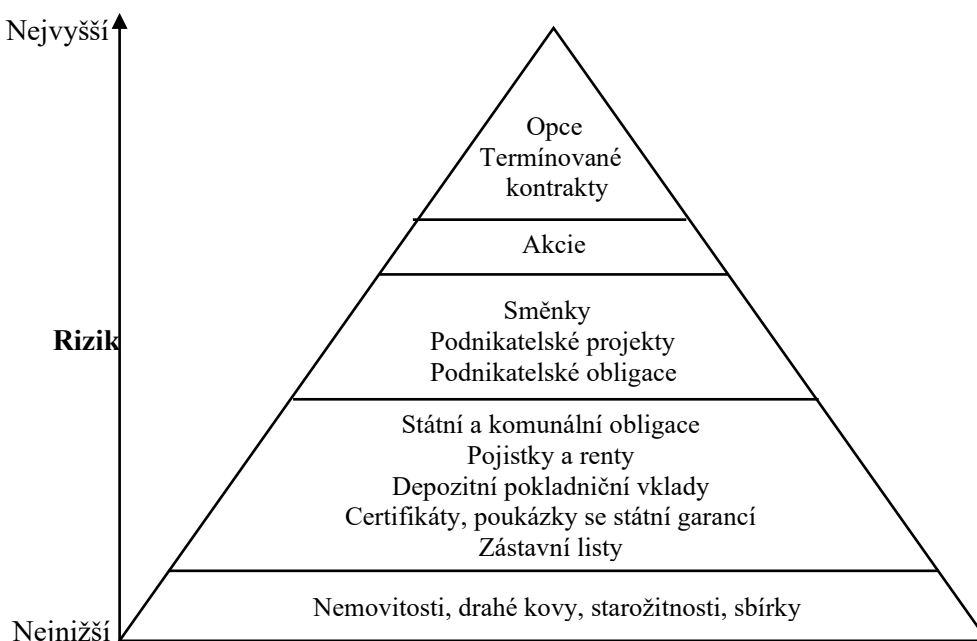

Obrázek 7: Druhy rizik

Zdroj: [69]

2.4.2 Predikce rizika investic

Při hodnocení investic jsou velmi často vytvářeny různé stupnice rizikovosti jednotlivých investičních instrumentů, které jsou seřazeny od méně rizikových až po více rizikové. Na obrázku 8 je znázorněn jeden příklad stupnice rizikovosti investic. [76] Pro zjištění rizikovosti investice lze aplikovat základní tři metody: očekávanou hodnotu peněžních toků, směrodatnou odchylku a variační koeficient. Metoda je vždy vhodně vybrána na základě charakteru porovnávaných investičních instrumentů.

Obrázek 8: Stupnice rizikovosti investičních instrumentů

Očekávaná hodnota peněžních toků

Tato metoda pro stanovení rizikovosti investice se využívá, pokud lze určit všechny varianty peněžních toků a jejich pravděpodobnost. Díky těmto hodnotám je možné stanovit tzv. průměrnou očekávanou hodnotu peněžních toků, která se vypočítá jako vážený aritmetický průměr jednotlivých variant peněžních toků, jejichž váhou je míra pravděpodobnosti jednotlivých toků a je vyjádřena tímto způsobem [86]:

$$\bar{P} = \sum_{j=1}^n P_j * p_j \quad (4)$$

\bar{P} = průměrná očekávaná hodnota peněžních příjmů z projektu

P_j = jednotlivé peněžní příjmy u různých variant

p_j = pravděpodobnost, že jednotlivý peněžní příjem nastane

n = počet variant očekávaných peněžních příjmů

j = jednotlivé varianty

Směrodatná odchylka

Pro zjištění absolutní hodnoty rizika se využívají základní statistické ukazatele jako jsou směrodatná odchylka a rozptyl.

Při měření absolutní míry rizika jsou porovnávány odchylky určitých předpokládaných hodnot dané charakteristiky (např. očekávaných výnosů) od průměrné očekávané hodnoty (např. průměrných výnosů). Rozptyl dané charakteristiky je pak stanoven jako součet druhých mocnin jednotlivých odchylek (změn) očekávaných hodnot od průměrné hodnoty a tato druhá mocnina je pak násobena pravděpodobností výskytů těchto změn [76]:

$$\sigma^2 = \sum_{i=1}^n [r_i - E(r)]^2 * P_i \quad (5)$$

σ^2 = je rozptyl očekávaných změn charakteristiky (například výnosu)

r_i = jsou jednotlivé hodnoty sledované veličiny (například jednotlivé předpokládané nebo skutečně dosahované výnosy)

$E(r)$ = je průměrná hodnota sledované veličiny za určité období

i = jsou jednotlivé stavy systému (například časové okamžiky sledování charakteristiky)

n = je počet měření sledované charakteristiky

P_i = je pravděpodobnost výskytu jednotlivých stavů charakteristiky

Směrodatná odchylka je stanovena jako odmocnina z rozptylu [76]:

$$\sigma = \sqrt{\sigma^2} \quad (6)$$

V případě, že směrodatná odchylka dosahuje vyšších hodnot, riziko investičního instrumentu je mnohem méně stabilní. Mohou nastat dvě situace, investor dosáhne buď většího výnosu nebo mnohem větší ztráty. Z toho vyplývá, že čím směrodatná nabývá vyšších hodnot tím je rizikovější.

Variační koeficient

Směrodatná odchylka může být použita pro stanovení rizikovosti investičních instrumentů, pokud očekáváme, že srovnávaná aktiva nabývají podobných předpokládaných průměrných hodnot peněžních příjmů. Z tohoto důvodu se používá pro stanovení rizikovosti investice variační koeficient, který je vhodný pro porovnání aktiv s velmi rozdílnými očekávanými průměrnými hodnotami peněžních ukazatelů. Pro výpočet variačního koeficientu je stanoven tento vzorec [86]:

$$V = \frac{\sigma}{\bar{P}} \quad (7)$$

σ = směrodatná odchylka

\bar{P} = očekávaná hodnota peněžních toků

Čím variační koeficient dosahuje vyšších hodnot, tím je investice rizikovější.

2.5 Likvidita

Likviditu lze charakterizovat jako míru, která udává, s jakou rychlostí je schopný finanční instrument se bezztrátově přeměnit zpět na hotové peníze. V souvislosti s touto přeměnou pak likviditu lze definovat jako schopnost subjektu dostát svým závazkům. Jednotlivá aktiva se odlišují ve schopnosti přeměnit se na peněžní prostředky. Čím rychleji se jednotlivá aktiva přemění, tím jsou likvidnější. Zde jsou uvedeny investice od nejvíce až po nejméně likvidní [76]; [68]:

- peněžní prostředky,
- zlato, vklady, pokladniční poukázky,
- depozitní certifikáty, obligace a akcie, umístěné na burze,
- podílové listy,
- omezeně obchodovatelné akcie či jiné cenné papíry,
- nepřevoditelné akcie či jiné cenné papíry,

- nemovitosti, starožitnosti, sbírky,
- finanční spoluúčast, podnikatelské projekty.

Měření likvidity

Pro hodnocení likvidity nelze jako u výnosu a rizika použít definované vzorce, ale její hodnota se dá změřit např. porovnáním dostupných údajů o objemech obchodů, kurzech instrumentů a tržní kapitalizaci trhu. Pro zjištění velikosti likvidity mohou být aplikovány tyto způsoby [87]:

1) **Porovnat množství uzavíraných obchodů** u jednotlivých instrumentů, větší objemy uzavíraných obchodů mohou naznačovat vyšší hodnotu likvidity.

2) **Srovnat průměrný spread** neboli rozpětí, které vzniká mezi nákupními a prodejními kurzy, které jsou přiřazovány tvůrci trhu, kdy nižší průměrný spread může zapříčinit vyšší likviditu.

3) **Porovnat úroveň transakčních nákladů**, nižší hodnota transakčních nákladů může být typická pro likvidnější trh.

4) **Porovnat tržní kapitalizaci emise nebo trhu**, kdy zvyšování hodnoty tržní kapitalizace lze považovat za činitel, který zvyšuje likviditu instrumentu.

5) **Závislost celková tržní kapitalizace na denním objemu obchodů**, vyjadřuje procentní podíl celkové tržní kapitalizace a objemu obchodů, přičemž vyšší hodnota tohoto ukazatele vyjadřuje vyšší likvidnost.

Uvedené metody pro vyhodnocení likvidnosti instrumentu nelze považovat za tak spolehlivé jako u výpočtů hodnot pro velikosti výnosu a rizika, ale lze je považovat za důvěryhodný ukazatel, který poskytne plnohodnotný obraz o zhodnocení likvidnosti instrumentu. [87]

3 Charakteristika zvolených alternativních investic

Tato diplomová práce se soustředí na analýzu a komparaci zvolených alternativních investic, konkrétně na whisky, hodinky, šperky a poštovní známky. Zmíněné investice jsou v této kapitole blíže charakterizovány.

3.1 Whisky

Whisky patří mezi tradiční destiláty s bohatou historií a oblibou po celém světě. Začátek pálení whisky není přesně datován, ale je odhadováno, že whisky se většinou ilegálně vyráběla už v 5. století. Další odhady jsou zmiňovány okolo 11. a 12. století podle legendy, v níž se vypráví o králi Jindřichu II., který se vylodil v roce 1170 v Irsku a ochutnal tam tamní nápoj zvaný „uisce beatha“. První zmínka o této komoditě byla nalezena v královských pokladních svitcích v roce 1494, kdy král Jakub IV. Stuart rozkázal dodat přes 500 kg ječmene mnichovi pod jménem John Corr, který měl králi vyrobit jeho oblíbený nápoj „aqua vitae“.

Dříve pokud obyvatelé chtěli pálit vlastní whisky museli si zakoupit licenci a za každou pintu neboli litr a půl destilátu byla povinnost odvádět od roku 1644 daň v hodnotě 2 šilinky a 8 pencí. Podle dochovaného záznamu v Act from the Scottish Parliament byl v roce 1690 napsán první oficiální článek o palírně Ferintosh, která byla vlastněna majitelem Duncan Forbes of Culloden. Údajně se v roce 1777 na území Skotska nacházelo 8 legálních a 400 nelegálních palíren, tento počet každoročně rostl a v roce 1800 se odhaduje, že bylo v celém Skotsku přes 14 000 nelegálních palíren. Boje mezi ilegálními palírnami a bernými úředníky panovaly neustále, tzv. černé palírny se vyskytovaly všude, například i v jeskyních a kostelech. V roce 1816 byl vydán Small Stills Act, který schvaloval částečně legálně pálit whisky. Důležitým milníkem byl rok 1823, kdy Alexandr Gordon zavedl zmírnění daňového zatížení a umožnil za poplatek 10 liber získat licenci na založení vlastní palírny pod podmínkou, že každá palírna bude mít zázemí s kapacitou pro 180 litrů (40 galonů) whisky. [49]; [51]

Název whisky nebo také podle Američanů a Irů whiskey vznikl ze slova „uisge beatha“, který se používal ve Skotsku. Irové si tento název pozměnili a označovali whisky jako „uisce beatha“. Oba tyto názvy v překladu znamenaly „voda života“, latinsky „aqua vitae“. Slovo whisky pak vznikalo přeměnou slova „usquebaugh“ přes „uisge“ k „usky“ a nakonec na „whisky“. Mezi Iry a Skoty odjakživa panovaly spory o tom, který národ tento destilát objevil. Skotové si proto vymysleli rčení, které říká, že: „Irové možná whisky vynalezli, ale my ji dovedli k dokonalosti“. [49]; [37]

Výroba whisky

Výroba whisky je velmi složitý a komplikovaný proces, který se od palírny k palírně odlišuje v různých detailech, základní postup ale zůstává u všech palíren stejný, aby se nenarušila tradiční chuť whisky.

Při výrobě whisky se využívají tři základní suroviny, mezi které patří voda, ječmen a kvasinky. Platí pravidlo, že čím jsou kvalitnější tyto suroviny, tím má výsledná whisky vytříbenější chuť. Tyto 3 suroviny se hlavně používají ve Skotsku a Irsku. Například ve složení americké whiskey lze nalézt více než 50 % kukuřice a u kanadské whisky se používá při výrobě ve velké míře žito. [5]

Proces výroby whisky probíhá v několika základních krocích [5]; [37]:

1. Sladování – při procesu sladování je nutné zajistit, aby se škrob, který obsahuje ječmen rozložil na jednoduché cukry, konkrétně na cukr maltózu. Tento rozklad je důležitý, protože kvasinky, které způsobují tvorbu alkoholu v průběhu kvašení, se dokáží vázat pouze na jednoduché cukry. Této chemické reakce lze docílit tak, že se ječmen namočí do vody, kde začne klíčit, díky klíčení pak začnou vznikat enzymatické procesy, které zajistí rozštěpení složitějšího cukru na cukr jednodušší.

2. Sušení a pražení – v dalším kroku nastává sušení a pražení naklíčeného ječmene, který již obsahuje jednodušší cukr maltózu. Tento proces se odehrává v sušárně s pagodovitou střechou, kde na se na zemi nachází topeniště s rašelinou, nad kterými jsou umístěná síta pro sušení a pražení ječmene. Tato procedura je důvodem, proč whisky obsahuje kouřovou chuť.

3. Kvašení – předtím, než nastane proces kvašení, je nutné, aby se opražený ječmen nasekal a ponořil do horké vody. Tímto krokem vznikne cukernatý roztok, ve kterém se uvolní maltóza, na kterou se navážou kvasinky a zahájí se proces kvašení neboli fermentace, při které se vytváří alkohol. Na konci této fáze obsahuje whisky něco mezi 5 a 10 % alkoholu, při větší koncentraci alkoholu kvasinky přestávají produkovat alkohol a začínají hynout.

4. Destilace – pro zajištění dostatečného alkoholu je potřeba whisky destilovat. Proces destilace probíhá pouze v měděných kádích, kde whisky získá okolo 70 % alkoholu. Takového množství alkoholu je dosaženo až po dvou destilacích, které jsou minimálně zákonem stanovené pro označení skotská whisky. V Irsku některé palírny destilují svou whisky až 3x, tím je docíleno, že whisky obsahuje více než 85 % alkoholu.

5. Zrání – pro zrání whisky se používají dubové sudy, které mohou být vyrobené pouze z dvou druhů dubů – amerického bílého dubu a evropského dubu. Při zrání se využívají jen ty

sudy, které dříve obsahovaly sherry nebo bourbon, díky tomu získá whisky lehce nasládlou chuť. Pro naplnění sudů se používá naředěná whisky, která obsahuje stále více jak 60 % alkoholu. Zrání whisky trvá minimálně 3 roky, tato doba je stanovená skotským zákonem. Jednou ze zajímavostí je, že se během zrání každoročně odpaří zhruba 2 % whisky, toto množství bývá označován jako tzv. andělský podíl.

6. Lahvování – před naplnění lahví se většinou naředí whisky vodou tak, aby obsahovala minimálně 40 % alkoholu, tento proces není ale nutný, může být stáčená přímo o síle, kterou má whisky v sudu. Většina známých palíren své whisky míchá z několika druhů whisky z různých sudů tak, aby dosáhly stabilnější chuti, přičemž dochází opět ředění alkoholu, tomuto procesu se říká „vatting“. Tato namíchaná whisky tzv. blended whisky je stáčená do lahví, kde už nezraje a je připravena ke konzumaci.

Druhy whisky

Existuje několik druhů whisky, mohou být rozlišovány podle území, kde se whisky vyrábí nebo podle způsobu výroby, který je rozšířený po celém světě.

Podle území [6]:

- Irská whiskey – tato whisky zraje v dubových sudech alespoň 3 roky a většinou bývá 3x destilovaná. Ve fázi sušení a pražení se nepoužívá oheň s rašelinou, která významně ovlivňuje chuť whiskey.
- Skotská whisky – v této whisky je výrazně cítit chuť rašeliny a vřesu. Tato whisky je uskladněna v dubových sudech nejméně tři roky, je tvořena ze sladového ječmene nebo jiného obilí a vody, bývá dvakrát destilovaná a obsah alkoholu nesmí být nižší než 40 %.
- Americká whiskey – americkou whiskey nelze jednoduše definovat, pokud destilát pochází z Kentucky, je označován jako bourbon, ale pokud například byl vyroben v Tennessee, je označován jako whiskey. Pro Americkou whiskey je typické, že je tvořena velkým množstvím kukuřice a její chuti se odráží dřevité tóny.
- Kanadská whisky – kanadská whisky se vyrábí z mnoha druhů obilovin a řadí se mezi jemnější destiláty.

Další druhy whisky podle způsobu výroby [37];[54]:

- Malt whisky – je tvořena pouze ze 100 % sladového ječmene a nesmí obsahovat jiné přísady obilí.
- Single malt – tento druh je velmi rozšířený a produkuje jej většina palíren. Podle Scotch Whisky Association se jedná o whisky, která vznikla pouze ze 100 % malt whisky a byla

vytvořena v jedné palírně. Single malt whisky je lahvoána buď jako single cask (z jednoho sudu) nebo směs z několika druhů sudů, které se liší například obsahem alkoholu a stáří. Pokud jsou společně kombinovány whisky různého stáří, vždy se uvádí datum té nejmladší. Single malt whisky se nevyrábí pouze ve Skotsku, už od první poloviny 20. století byla známá i v Irsku a v současné době je její výroba známá po celém světě, kde se různé společnosti snaží vyrábět tuto whisky podle skotského vzoru.

- (Single) grain whisky – společným rysem této whisky se single malt whisky je, že musí být vytvořena v jedné palírně. Její složení není založené pouze na jednom druhu obilí, ale je tvořena například z kukuřice, pšenice, žita nebo sladového či nesladového ječmene. Vždy však musí být tvořena z alespoň 20 % ječmene a to kvůli štěpení škrobu na cukr. Tento druh irské whisky velmi často po vypálení obsahuje 94,8 % alkoholu. Většinou se grain whisky nevyužívá na plnění láhví, ale na blended whisky.
- Pure pot still – jedná se o irský typ whiskey, který má dlouholetou tradici a vznikl na počátku 18. století. Její strukturu tvoří sladové a nesladované ječmeny, které se destilovaly v pot still (tzv. kotlíkovém destilačním přístroji). Příčinou vzniku této whiskey byla možnost se vyvarovat vysokým daním ze sladu. Nakonec se tato whiskey s velkou oblibou ujala. V dnešní době už se ve velké míře nekonsumuje, ale stále má své příznivce.
- Straight whiskey – pro tuto whisky je typické, že musí obsahovat minimálně 51 % příslušného druhu obilí a zároveň množství alkoholu nesmí přesáhnout 80 %. Uskladnění probíhá v nových vyžihaných dubových sudech po dobu minimálně 2 let a při výrobě jsou zakázány přidávat jakékoliv barvicí přísady. Nakonec při plnění každá láhev obsahuje alkohol v rozmezí 40-62,5 %. Rozlišují se dva způsoby výroby této whisky, pokud se ve fázi sladování přidává část destilačních zbytků kvůli zamezení vzniku bakterií, jedná se o metodu „sour-mash“, jestliže se tato metoda neaplikuje, pak se tento proces nazývá „sweet mash“. Většina straight whiskey má ve svém složení sladový ječmen, kvůli velkému množství enzymů. Rozlišuje se několik typů této whisky:
 - Straight bourbon – tato whisky je tvořena minimálně 51-80 % kukuřice a zbytek je doplněn směsí sladového nebo nesladového ječmene, pšenice či žita. Jestliže je doba zrání kratší než 4 roky, musí být tato informace doplněna na etiketě.
 - Straight Tennessee – jedná se o jednu z „novějších whisky“, která byla definována až v roce 1941, podobně jako straight bourbon obsahuje 51 % kukuřice. Její výraznou odlišností je, že se při výrobě využívá metoda

„charcoal mellowing“, kdy se whisky před naplnění do sudů filtruje přes 3 metry silnou vrstvu dřevěného uhlí.

- Straight Rye – u této whisky nalezneme opět 51% obsah konkrétního druhu obilí, který je v tomto případě tvořen žitem.
- Straight corn – tato whisky je ve svém složení velmi podobná straight bourbon whisky, její odlišností je, že obsahuje minimálně 80 % kukuřice a nemusí být umístěna do nových dubových sudů. Speciální druh corn spirit se využívá podobně jako grain whisky na blended whisky, ale její kvalita není tak vysoká.

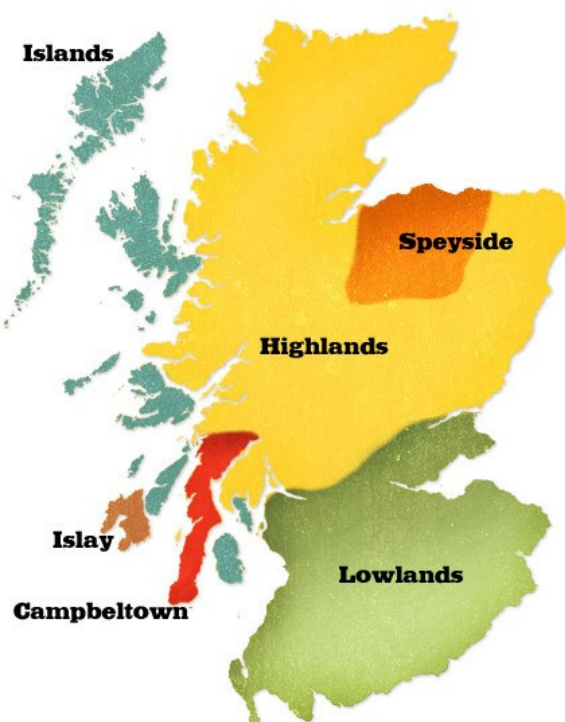
Oblasti výroby whisky ve Skotsku

Nejvíce známou a proslulou oblastí, kde se vyrábí whisky, je Skotsko. Ačkoliv je pro skotskou whisky typická tradiční receptura, lze najít různé odlišnosti, které jsou zpravidla podobné vždy pro určitou oblast. Ve Skotsku lze nalézt 6 těchto oblastí, které se nazývají Highlands (Vysočina), Lowlands (Nížina), Speyside, Campbeltown, Islands (Ostrovy) a Islay. Zde jsou blíže popsány [93]:

- The Lowlands – tato oblast přezdívána Nížina se nachází v nejjižnější části Skotska. V the Lowlands se především produkuje single malt whisky a někdy dokonce obilná whisky. Tyto whiskey se vyznačují jemnou, lehkou, suchou chutí s nádechem sladu. Nejdůležitější vlastností této oblasti je trojí destilace, kterou zde dříve produkovalo až 300 palíren. Tento složitý a drahý proces se pro většinu z nich stál osudným a v současné době se zde vyskytují 3 palírny single malt whisky a 6 palíren obilné whisky. Mezi nejznámější patří Auchentoshan nebo Glenkinchie.
- The Highlands – The Highlands neboli Vysočina se rozprostírá na severu Skotska. Typickou chutí v této oblasti je whisky plně aromatizovaná, chuťově vyvážená s obsahem sladového a rašelinového nádechu. Někdy se tato oblast dělí na východní, západní a severní Vysočinu a Perthshire. Mezi nejznámější palírny patří Glenmorangie, Dalmore, Glengoyne, Dalwhinnie a Oban. Do oblasti Vysočiny se zařazují velmi výrazné podoblasti Islands a Campbeltown.
- Campbeltown – je velmi významnou oblastí whisky, která někdy bývá označována jako „kolébka skotské whisky“. V této malé oblasti se dříve vyskytovalo až 28 palíren a v 19. století dokonce 35. V dnešní době se zde vyskytují pouze 3 palírny Springbank, Glengyle a Glen Scotia. Chuť whisky se zde vyznačuje vanilkou, ovocem, kouřem a s nádechem soli.

- Islands – je tvořena ostrovy Skye, Jura, Arran, Mull a souostroví Orkney a Shetlands. Každý ostrov se vyznačuje svou jedinečností, ale společným rysem v chuti je kovovost, olejnatost, rašelínovost, slanost, která bývá ovlivňována blízkostí moře. Znamé značky této oblasti jsou Talisker, Isle of Jura, Highland Park a Scapa.
- Speyside – rozprostírá se v horní části v oblasti Vysočiny. Toto území se vyznačuje velkým množstvím palíren. Pochází odsud přes 50 palíren, které produkují polovinu z celkové produkce ve Skotsku. Vyrobená whisky je zde proslulá pevnou, čistou, jemnou, delikátně vyváženou chutí s nádechem nasládlosti s ovocnými a medovými prvky. Mezi známé palírny patří například Glenfiddich, Balvenie, Dufftown, Glendullan apod.
- Islay – whisky z malého ostrůvku Islay je velmi typická silnou, těžkou, mohutnou, rašelinnou a kouřovou chutí s podtónem mořských řas. Barvitost těchto chutí zapříčiňuje, že není vhodná pro každého člověka. V současnosti je tato whisky produkována v 8 palírnách, mezi které lze zařadit Ardbeg, Bowmore, Lagavulin apod.

Na obrázku 9 je vymezeno, kde se jednotlivé oblasti nacházejí na území Skotska.

Obrázek 9: Oblasti výroby whisky ve Skotsku

Zdroj: [93]

Whisky v ostatních zemích

Výroba whisky není proslulá pouze ve 4 zemích, které byly zmíněny tj. Skotsko, Irsko, USA a Kanada. V dnešní době lze nalézt další palírny whisky ve více než 27 dalších zemích po celém světě. Rozprostírají se od Švédska až po Tchaj-wan či Austrálii. Ačkoliv se ve všech zemích jedná o destilát se stejným názvem, výrobní proces, suroviny, druhy dřeva a doba zrání jsou velmi odlišné. Jedním příkladem je palírna v Rakousku Waldviertler Roggenhof, která jako první použila na výrobu sudu čerstvé dřevo z místního dubu Manhartsberger, které dodalo do whisky sladkou chuť. Mezi další významné oblasti patří i Japonsko a Indie.

Japonská whisky se začala vyrábět už na počátku dvacátých let 20. století, kdy dva mladí lidé z Japonska, kteří studovali ve Skotsku, odhalili tajnou recepturu skotské whisky a donesli ji do své rodné země. V roce 1923 vznikla v Japonsku první palírna pod názvem Jamazaki. Díky vhodnému podnebí v Japonsku, které bylo lepší než ve Skotsku, se vytvořily ideální podmínky pro pomalé zrání sudů a tím vznikla lahodná whisky, která je od 90. let považována za celosvětový fenomén.

Za nejvíce oblíbený destilát v Indii je považována whisky, která je známá svou velkou spotřebou, kdy se každoročně této whisky zkonsumuje nejvíce na světě. Indickou whisky ale nelze zařadit mezi tradiční whisky, kvůli její základní surovině, kterou tvoří melasa, ta dodává whisky velmi sladkou chuť, která někdy připomíná sladký rum. V Indii lze nalézt pár výjimek mezi značkami, které produkují i tradiční whisky jako jsou Amrut a Paul John. [34]

Hodnocení whisky

Pro hodnocení whisky je velmi důležité, aby byla vybrána správná sklenice, která udrží aroma uvnitř. Nesmí chybět ani dostatek vody, který se využívá pro zředění whisky a na zneutralizování chuti mezi jednotlivými vzorky. Při degustaci se posuzují 4 vlastnosti mezi které patří vzhled, aroma, chuť a vývoj. [54]

1. Vzhled – nejdříve se hodnotí barva whisky a poté se degustátor zaměřuje na konzistenci. Tu zjistí za pomoci krouživých pohybů se sklenicí, pokud stéká tekutina pomalu po stěně sklenice, jedná se o poctivou konzistenci whisky. Naopak pokud stéká rychle, patří k řidším whisky, které jsou více naředěné.

2. Aroma – opět dochází k zakroužení se sklenicí a následuje přičichnutí. Nejprve se posuzuje fyzický účinek např. bodavý, ostrý, teplý nebo chladný pocit a následuje definování chutí vlastními slovy. Posléze se přidává kapka vody a celý proces se opakuje.

3. Chut' – whisky lze ochutnat ihned, ale lepší posouzení nastává při přidání kapky vody. Ze začátku je důležité vnímat konzistenci whisky, jestli je hladká, suchá, trpká atd. a pak se soustředit na základní čtyři chutě sladkost, slanost, kyselost a hořkost. Nakonec je podstatné si odpovědět na základní otázky např. co nám chut' připomíná, jak dlouho se v ústech vyvíjí a jestli je dochut' příjemná.

4. Vývoj – následujícím krokem je zanechat 10 minut whisky stranou a celý cyklus poté opakovat. Svět Whisky – hodnocení whisky. [54]

3.2 Hodinky

Hodinky byly vždy důležitou součástí naší společnosti, lidé je používali po staletí a jejich trend neopadl ani v dnešní době. Jedná se unikátní technologický vynález, který ukazuje čas a během let byl několikrát inovován. Zároveň ho ženy i muži využívají jako doplněk, kterým mohou vyjádřit svůj osobitý styl. Svou oblibou se těší i u sběratelů a investorů, kteří umí ocenit jejich hodnotu.

První hodinky, které vznikly, byly napodobeninou velkých hodin a označovaly se jako kapesní hodinky, někdy také „Norimberská vejce“. Jejich vznik je datován na začátku 16. století, některé zdroje uvádí rok 1511. První kapesní hodinky byly vyrobeny celé ze železa a jejich stroj byl ve srovnání s dnešní dobou velký, proto i z důvodu nedostatku zkušeností s jinými slitinami kovů byly velmi těžké.

V minulosti byly hodně důležité co nejpřesnější hodinky pro navigaci na širém moři. Tento důvod zapříčinil, že se výroba kapesních hodinek ve velkém měřítku rozšířila v námořní velmoci v Anglii. Během pár let se výroba hodinek přesunula také do Švýcarska, kde vzniklo mnohem více hodinářských dílen než v Anglii, a tak se v 18. století stalo dominantní velmocí v oblasti hodinářství Švýcarsko po Anglii.

V roce 1587 vznikla ve švýcarském městě Ženeva první sériová výroba kapesních hodinek. Jednalo se stále o větší hodinky, které začaly být populární po celé Evropě. Později zde byly vyrobeny kapesní hodinky dnešních rozměrů, které jsou tenčí a menší.

První náramkové hodinky byly vyrobeny v roce 1880 firmou Girard-Perregaux na zakázku pro německé válečné loďstvo. Ve stejném období byly ve Švýcarsku vytvořeny první speciální hodinky pro dámy, které byly velmi oblíbené mezi americkými ženami.

Nejdříve se náramkové hodinky se netěšily oblibě, ale někteří výrobci se nenechali odradit a své výrobky, které se daly nosit na zápěstí, si patentovali. Tento krok se vyplatil firmě Eterna, ale také podnikateli Hans Wilsdorf, který svou tvorbu přesunul z bavorského Kulmbachu do

Londýna, kde prodával náramkové hodinky pod názvem „Rolex“. Později svou tvorbu přesunul nazpátek do Švýcarska do Ženevy, kde vytvořil svou vlastní hodinářskou továrnu. Hans Wilsdorf získal jako první certifikát pro chronometry, který byl u malých hodinek velmi výjimečný.

Během dalších let si náramkové hodinky prošly mnoha inovacemi. Byly vytvářeny různé umělecké motivy nebo výstřední designy, přibývaly různé technické zlepšení jako např. vteřinová ručička, místo běžných otáčejících ručiček vznikl excentrický ciferník, znázornění měsíčních fází apod. [83]; [52]

Druhy hodinek

Hodinky lze dělit několika způsoby například podle toho pro koho jsou určené (muže, ženu), pro jakou věkovou kategorii (dětské, dospělé, pro starší osoby), pro jakou příležitost mají být vhodné (elegantní, sportovní), jaké by měly splňovat funkce (letecké, vojenské, potápěčské, sportovní), s jakým záměrem jsou kupované (sběratelství, investice, běžné nošení) apod.

Velmi často se hodinky rozlišují podle typu strojku, ze kterého jsou vyrobeny:

- Mechanický strojek – patří k velmi tradičním strojkům, který byl v posledních letech vytlačen quartzovým strojkem. Funguje na principu navinutého pérka, které se postupně rozvíjí a tím pohání mechanismus uvnitř strojku. Navinutí pérka trvá jen několik dnů a poté je potřeba opět hodinky natáhnout. Kvalitní mechanické strojky se poznají podle dlouhé životnosti.
- Automaticko-mechanický strojek – součástí tohoto strojku je v zadní části hodinek rotor se závažím, který je pohybem ruky uveden do otáčivých pohybů a tím navíjí pérko. Hodinky s tímto strojem je vhodné neustále nosit na ruce, protože doba navinutí pérka není delší než 48 hodin a potom je nutné hodinky opět seřadit. Automatický strojek bývá doplněn o mechanický strojek, aby bylo možné hodinky kdykoliv seřadit, pokud nejsou nošeny stále na ruce.
- Quartzový strojek – tento strojek se nachází na trhu pouze několik desetiletí, ale i přes tuto krátkou dobu se hojně využívá. Jeho velkou předností je nízká pořizovací cena a přesnost chodu hodinek. Tato přesnost je dána krystalem, který udává rytmus impulsů uvnitř elektroniky strojku, která čerpá energii buď z baterie nebo z akumulátoru, který je napájen solární energií.
- Digitální hodinky – jedná se o velmi moderní způsob fungování hodinek. Opět se uvnitř nachází baterie nebo akumulátor s krystalem. Rozdílem je, že digitální hodinky neobsahují mechaniku ale jen elektroniku. Pro zobrazení času a funkci se

využívá digitální display, hodinky v dnešní době zahrnují funkce jako výškoměry, tlakoměry, hloubkoměry, kompas apod. [65]

Hodinářská komplikace

Za hodinářskou komplikací bývá označováno vše, co je navíc oproti běžnému času. Z toho plyne, že se komplikace nemohou vyskytovat u digitálních hodinek. Někdy bývá označována za komplikaci i vteřinová ručička. Mezi nejčastější patří [39]; [57]:

- Datum – komplikace ukazuje den v týdnu, lze ji nalézt u většiny výrobců. Den v týdnu je vždy zobrazen číslicí a někdy i názvem.
- Chronograf – jedná se jinými slovy o stopky. Na rozdíl od klasických stopek chronograf rozděluje naměřený čas na další složky, jakou jsou setiny, desetiny, minuty a případně hodiny.
- GMT – tato funkce umožňuje nastavit si na hodinkách dva časy. Vhodné pro lidi, kteří velmi často cestují mezi dvěma různými destinacemi, kde jsou odlišná časová pásma.
- Měsíční fáze – ukazuje, v jaké fázi měsíčního cyklu lze zahlédnout měsíc ze země. Jestli měsíc couvá, dorůstá, je nov nebo úplněk.
- Alarm – oznamuje minuty, hodiny, nebo jejich části.
- Kalendář – tento kalendář bývá někdy označován jako věčný kalendář. Poradí si s měsíci, které jsou kratší než 31 dní a s přestupnými roky. Většina hodinek se s tímto kalendářem obejde bez úprav až do roku 2199.
- Indikátor rezervy chodu – tato komplikace zobrazuje na stupnici od 1 do 100 %, jak dlouho hodinky ještě vydrží ukazovat přesný čas, než budou potřeba manuálně natáhnout.

Certifikát COSC

Nejvíce celosvětově uznávaný certifikátem, který zaručuje kvalitu hodinek, je certifikát COSC. Tento certifikát vydává Oficiální švýcarský institut pro testování chronometrů (COSC), který vznikl v roce 1973 a v současnosti sídlí ve Švýcarsku ve městě La Chaux-de-Fonds. COSC je nezávislou veřejnou institucí, která se soustředí na švýcarské hodinářské řemeslo. Stanovuje velmi přísná kritéria při hodnocení přesnosti náramkových hodinek. Kvalita hodinek je posuzována hlavně u hodinek s mechanickými a automatickými strojky (96 %) a pak také v menší míře u quartzových strojků (4 %). Po udělení certifikátu COSC se hodinky nazývají chronometry. [14]; [13]

Testování hodinek pro udělení certifikátu trvá 15 dní, kdy se hodinky měří při 3 různých teplotách a 5 různých pozicích. Pro získání certifikátu pro chronometr musí hodinky splnit následujících 7 kritérií, kterou jsou zobrazeny v tabulce 1 [80]:

Tabulka 1: Kritéria COSC

Kritéria	Sekundy/den
Průměrná denní odchylka	-4/+6
Průměrná změna odchylky	2
Maximální změna odchylky	5
Rozdíl mezi odchylkami v horizontální a vertikální pozici	-6/+8
Největší změna odchylky	10
Teplotní změna	-0,6/+0,6
Odchylka obnovení	-5/+5

Zdroj: Zpracováno dle [80]

Pokud hodinky splní těchto 7 kritérií, je zaručeno, že přesnost chodu hodinek je na 99,99 %.

Mezi zajímavosti patří, že pouze 3 % z produkce švýcarských hodinek jsou oceněny certifikátem COSC, přičemž každoročně vydává Institut zhruba okolo jednoho milionu certifikátů. Největší podíl certifikátů drží značka Rolex, která má certifikováno 50 % ze své celkové produkce. Mezi další velmi známé značky, která vlastní několik certifikátů COSC, patří Omega, Breitling, Tag Heuer, Ebel, Chopard, Baume & Mercier atd [80].

3.3 Šperky

Existence šperků byla vždy důležitá a téměř odjakživa spjatá s lidskými životy. Během let byl jejich vzhled, tvar, charakter apod. výrazně ovlivňován v závislosti na jednotlivých historických obdobích. Navzdory těmto okolnostem podstata šperků zůstala stále stejná. Šperky byly vždy módním doplňkem, kterým lidé vyjadřovali své bohatství a postavení ve společnosti.

Šperky vznikaly už v dávné historii před naším letopočtem. První šperky, které byly nalezeny, pochází z období pravěku. Jejich struktura byla velmi jednoduchá, byly tvořeny různými kamínky, lasturami, zvířecími zuby nebo drápy. Časem si lidé osvojili primitivní nástroje, kterými začali vyrábět ornamenty a obrázky do různých materiálů.

Už v období 2700 let př.n.l. začali lidé pracovat s kovy. Řemeslníci kromě užitečných nástrojů vytvářeli i různé jehlice, náramky, řetízky a jiné speciální šperky, nejdříve byly tyto výrobky vyráběné z bronzu a později se k nim přidalo zlato a stříbro.

První šperky, které obsahovaly části drahých kovů nebo vzácných kamenů, se začaly objevovat v období gotiky. K oblíbenému šperku této doby patřily knoflíky, které plnily nejen funkci praktickou ale i estetickou. Knoflíky vyjadřovaly i postavení občanů, čím více obsahovaly drahého materiálu a složité ornamenty, tím se člověk řadil mezi bohatší vrstvy. Dále do tohoto období lze zařadit různé spony a osázené pásky, které lidé nosili k oděvu, velmi často byly zdobeny malými rolničkami nebo penízky, které o sebe vzájemně cinkaly. U urozených vrstev se během tohoto období začaly nosit korunky a nižším vrstvám připadal kovový kroužek.

Dalšími významnými historickými epochami byly renesance a baroko. V případě renesance se dostaly do popředí jednoduché linie a přirozenost. Nosily se ve velké míře perlové spony do vlasů a mohutné prsteny. Baroko by se dalo označit jako přesný opak renesance, nosily se složité tvary, výrazně zdobené, velké množství zlata, někdy tyto kombinace působily až kýčovitě.

V České republice se začalo řadit šperkařství mezi řemesla v období Velké Moravy. Bylo založeno „Zlatnické bratrstvo“, které sdružovalo velký počet zlatníků. Toto sdružení jako první mělo vlastní sazebník, kterým označovalo své produkty, podle kterého jejich zákazníci poznali dobře odvedenou práci. Později se z bratrstva zlatníků stal cech a pokud se chtěl do něj někdo přidat, musel ukázat svůj šperkařský talent. [80]; [97]

V dnešní době lze mezi šperky zařadit veškeré produkty, které jsou vyrobené z drahých kovů (zlato, stříbro, chirurgická ocel), drahých kamenů (granát, zirkon, korund, tyrkys apod.), diamantů a organických materiálů (perly, jantar, korál, lastury atd.). Za šperky jsou tedy označovány různé náhrdelníky, náramky, brože, spony, prsteny, knoflíky, koruny, čelenky, náušnice, přívěsky a mnoho dalších. Jejich hodnota je vždy odvozena od kvality použitého materiálu, zpracování, stáří a posouzení odborníků. [16]

Certifikace

Pokud se investor rozhodne zhodnotit své finanční prostředky ve špercích, vhodnou volbou je volit šperky oceněné certifikátem. Tyto certifikáty vydává na světě hned několik organizací, přičemž mezi nejznámější patří GIA. Tento institut uděluje certifikáty zhruba k 60 % celkové produkce diamantů. Následuje ho Mezinárodní gemologický institut IGI, u kterého je zajímavostí, že jako jeden z mála nabízí opravu a přebroušení diamantů. Další velmi významným institutem je soukromá nadace zvaná Diamantový koncil v Antverpách, která je

označována také jako evropský protějšek GIA. Českou velice uznávanou organizací je Česká gemologická laboratoř, která vznikla v roce 2000. Díky licenci, kterou obdržela od Ministerstva průmyslu a obchodu se může podílet na vydávání certifikátů o pravosti a kvalitě diamantů, drahokamů, šperků atd. Následně budou rozebrány detailněji dva instituty GIA a Diamantový koncil v Antverpách. [19]

GIA

GIA, neboli celým názvem Americký gemologický institut, vznikl v roce 1931. Jedná se o nezávislou organizaci, která vlastní jednu z nejlepších gemologických laboratoří na světě. Jejím posláním je rozšiřovat povědomí o kvalitě šperků, diamantů a drahých kamenů. Hlavní činností GIA je vzdělávání odborníků, výzkum, poskytování laboratorních služeb v oblasti gemologie a vyvíjení nových přístrojů.

Ve 40. letech 20. století založila GIA mezinárodní systém klasifikace diamantů zvaný 4C, který byl později převzat jako standard pro hodnocení diamantů i ostatními zeměmi po celém světě. Zahrnuje 4 základní kritéria hodnocení [33]:

- Brus (Cut) – Brus hraje velmi důležitou roli na ceně celkového diamantu. Při zjišťování kvality brusu jsou velmi striktně dané matematicky stanovené proporce a úhly broušení, které zajistí správnou „zářivost“ diamantu.
- Čistota (Clarity) – při posuzování čistoty diamantů je klasifikováno 11 hodnotících stupňů. Kategorie FL a IF značí nejvyšší kvalitu čistoty a označení I1, I2, I3 vyjadřuje nejhorší znečištění, kdy nečistoty jsou vidět pouhým okem.
- Barva (Color) – pro hodnocení barvy diamantu se využívá abeceda, kdy písmeno D značí nejlepší barvu tedy bílou a písmeno Z naopak nejhorší, která je do žlutých a hnědých odstínů.
- Váha (Carat weight) – při určování váhy diamantu jsou používány jednotky karáty, kdy jeden karát má hodnotu 0,2 gramů. Stanovení hmotnosti diamantu musí být velmi přesné, neboť i zlomek karátu může ovlivnit významně výslednou cenu.

Mezi výjimky se řadí Mezinárodní gemologický institut IGI, který si k 4C přidal ještě 5C, které nazývá confidence neboli důvěryhodnost. [19]

Diamantový koncil v Antverpách

Diamantový koncil v Antverpách původním názvem Hoge Raad voor Diamant (HRD) Antwerp patří mezi velmi oceňované evropské organizace. Zabývá se hodnocením diamantů, drahokamů, šperků a vzděláváním. Předností této organizace jsou zkušenosti, které čerpá

z 570 let staré historie, kdy se v Antverpách obchodovalo s diamanty. Vznik organizace HRD Antwerpy je spojen s historií Světového diamantového centra v Antverpách (AWDC). HRD Antwerpy byl založen v roce 1973 jako součást AWDC z důvodu iniciativy belgické vlády a zástupců diamantového průmyslu s cílem rozvíjet pověst města jako světového diamantového centra.

V roce 2007 se tyto organizace rozdělily a vznikla samostatná organizace AWDC a HRD Antwerpy. AWDC se nadále zabývá podporou podnikatelské činnosti v oblasti obchodu s diamanty v surovém a leštěném stavu a HRD Antwerpy se stala špičkovou evropskou institucí, která vydává certifikace diamantů, drahokamů a šperků.

Pro hodnocení diamantů využívá HRD Antwerpy systém 4C, který převzala od organizace GIA. U šperků navíc uvádí počet diamantů, typ kovu, z kterého je šperk zhotoven a jakým způsobem je zpracován. [38]

Vydané diamantové certifikáty někdy navyšují hodnotu mnohem více než jiné osvědčení. Například diamant certifikovaný u GIA zvyšuje hodnotu o 14-21 % a certifikovaný diamant u HRD Antwerp o 8-14 %. Lze tedy říci, že certifikované diamanty u HRD Antwerp jsou cenově dostupnější. [19]

3.4 Poštovní známky

Poštovní známky se poprvé objevily zhruba před 180 lety ve Velké Británii. Vznikly po poštovních razítkách, kdy v roce 1837 stoupalo napětí mezi britskými poštami. Tuto kritickou situaci zachytil učitel matematiky z Birminghamu a vydal spis O nutnosti poštovní reformy, ve kterém byly zmíněny možnosti úprav. Tento spis byl schválen 6. května roku 1840 a byly zavedeny dvě světové poštovní známky. Obě tyto známky byly zdobeny portrétem královny Viktorie a odlišovaly se barevností, jedna byla černá v hodnotě 1 penny a druhá modré barvy v hodnotě 2 penny. Celkový počet vydaných známek (černé i modré) byl 68 miliónů kusů.

Za nejznámější poštovní známku na světě je považována známka Modrý Mauritius. Byla emitována současně s Červeným Mauritiem v roce 1847 na stejnojmenném ostrově, který byl v této době součástí britské kolonie. Hodnota Modrého Mauritiusu činila 2 pence a bylo vydáno pouze 11 kusů, u poštovní známky Červený Mauritius byla stanovena cena 1 pence a bylo vytištěno jen 14 kusů.

V období habsburské monarchie, které byly součástí i české země, byla vydána 1. července 1850 první poštovní známka. O rok později byla vydána první novinová známka světa

přezdívaná Merkur, kterou vydala vídeňská pošta v modré, žluté a růžové barvě. Sloužila k doručování novin poštou nebo k zaplacení novin.

V roce 1918 byla vydána první Československá poštovní známka, na které byl zobrazen obrázek Hradčan od Alfonse Muchy. Původně se rozhodovalo mezi motivy Sokolu nebo Jana Husa, ale byl zvolen kompromis, aby všem lidem vyhovoval. Byly vytvořeny dvě verze známek zelená pětihaléřová a červená desetihaléřová. Natištěno bylo velké množství kusů přes 100 miliónů stříhaných známek a přes milión kusů perforovaných známek. Nedá se tedy považovat tyto známky unikátní sběratelský kousek, který by se časem zhodnotil, ale i přesto téměř každý filatelista je ve své sbírce má. [17]

Filatelie

Pojem filatelie je velmi často označován jako sbírání známek, tuto informaci ale nelze považovat za úplnou. Filatelie se zabývá sběratelstvím předmětů filatelistického zájmu tzn. poštovními známky, celinami, celistvostmi, otisky poštovních razítek, poštovními nálepkami, kolkovými známky, signetami a také pohlednicemi. Lze rozlišovat několik typů filatelie [75];[98]:

Tradiční filatelie – posuzuje jednotlivé části poštovní známky. Zaměřuje se na jejich vznik, historii, účel v poštovním provozu, technické parametry (např. vodoznak a tisk). Dělí se na:

- Teritoriální filatelie – řadí poštovní známky podle území, kde vznikly, nebo podle země původu vydavatele.
- Historická filatelie – patří sem poštovní známky, které dokumentují historii, způsob využití poštovních známek v minulosti (např. druhy přepravy zásilek), apod. K velmi oblíbeným patří dopisy a známky od tradiční severoamerické společnosti Pony Express.
- Aerofilatelie – soustředí se na letecké poštovní známky, ale zahrnuje i štítky, dokumenty, pohlednice a dopisy, které byly přepravovány vzdušnou cestou.
- Astrofilatelie – lze ji zařadit mezi novější filatelie. Zabývá se poštovními známkami, které cestovaly na palubě raketoplánu a po přistání byly prodány sběratelům jako kosmická pošta.

Námětová filatelie – sdružuje známky se stejným či příbuzným motivem nebo se stejným účelem vzniku. Člení se na:

- Motivový – zaměřuje se na stejné nebo podobné prvky poštovních známek.
- Tématický – zahrnuje známky stejným nebo podobným tématem, který je ztvárňováno za pomoci dokumentace a ilustrace.

4. Analýza a komparace vybraných investic

V této kapitole jsou jednotlivé alternativní investice blíže analyzovány a komparovány, na základě zvolených kritérií jako jsou riziko, likvidita, výnosnost a dostupnost investice.

4.1 Analýza vybraných investic

Tato kapitola se zabývá podrobnou analýzou každé vybrané investice, mezi které patří whisky, hodinky, šperky a poštovní známky. U každé investice byla analýza ovlivněna dostupností dat, nejčastěji byly zmíněny patřičné indexy, které představují význam investice na trhu, dále vývoje cen konkrétních investičních instrumentů, dostupnost investic, náklady související s investováním apod.

4.1.1 Investiční whisky

Investování do whisky může být vhodnou formou, jak zhodnotit své peníze. Než se ale investor rozhodne investovat do tohoto destilátu, je důležité, aby zhodnotil své znalosti v této oblasti. Ačkoliv se může zdát, že se jedná o jednoduchý způsob, jak dostat patřičného zisku, tak při nedostatečných zkušenostech by z prosperující investice mohla stát investice s velkou ztrátou. Dalším faktorem, který by měl investor zvážit než vloží své peněžní prostředky do investiční láhve whisky, je jeho vztah k whisky. Pokud investor investuje do whisky, měl by počítat s návratností investice až v delším časovém horizontu v řádu několika let, někdy i desítky let. Nejedná se tedy o krátkodobou investici a v případě změny preferencí investora by nemuselo dojít k očekávanému zhodnocení. [58]

Při výběru whisky neplatí vždy pravidlo, že je nejvhodnější investovat do nejdražší známé značky na trhu. Za dobrou investici lze považovat whisky, které začínají na částce 50 000 Kč se stářím alespoň 12 let. Stáří whisky se počítá od data destilace, tzn. od kdy byla whisky vypálena a stočena do sudu, do data lahvování, kdy v tomto momentě už whisky nezraje. Velkou roli hraje i jaký typ whisky si investor zvolí. Za více výnosnou se považuje single malt whisky než blended whisky. Single malt whisky je považována za více tradiční destilát, který je i více vzácný, například ve Skotsku se přibližně ročně vyprodukuje 90 % blended whisky a pouze 10 % single malt whisky. Najdou se ale i mezi blended whisky výjimky, které zaručí slušné zhodnocení jako Chivas Regal The Icon, jehož cena se v roce 2018 pohybovala okolo 80 000 Kč. [4]; [53]; [56]

Mezi velice výnosné patří i whisky z palíren, které ukončily svou činnost a přestaly existovat. K velmi oblíbeným se řadí palírny, které zanikly v 70. a 80. letech 20. století,

například Port Ellen, Brora, Glen Albyn, Glen Mhor. Palírny, které zanikly v 90. letech, také mají nemalé zhodnocení, ale růst jejich hodnoty stále nelze porovnávat se zisky destilátu ze zrušených palíren z 70. a 80. let.

Zájem o investování do whisky opravdu vzrostl a toho si povšimly i palírny, které začaly vyrábět různé limitované edice. Tyto prémiové řady jsou velmi cenné, většinou je vyrobeno jen několik kusů a je téměř zaručeno, že se na trhu velmi vysoce zhodnotí. Lze mezi ně zařadit poslední stáčené destiláty určité řady, poslední whisky stáčená ze zaniklých palíren atd. U limitovaných edicí whisky je někdy významná i samotná lahev, která může být křišťálová, ručně foukaná apod.

Velký vliv má na hodnotu investiční lahve whisky i prestiž palírny. Například čtyřicetiletou single malt whisky lze na trhu sehnat v rozmezí 15 000 Kč až 90 000 Kč. [4]

Investor si může zvolit mezi několika způsoby, jak investovat do whisky, například zakoupit destilát přímo ve specializovaných prodejnách, zúčastnit se aukcí v aukčních domech nebo na online aukcích z webových stránek. V případě obou aukcí se značně liší náklady spojené s investováním, pokud si investor vybere investovat fyzicky v aukčním domě, může zaplatit na poplatcích až 25 % z hodnoty whisky a u online aukce by se výše poplatků mohla pohybovat okolo 10 % z hodnoty whisky. Další možností je investovat na burzách nebo do investičních fondů. [8]

Jako první vznikl soukromý investiční fond whisky v Hong Kongu v roce 2014. Tento fond se specializoval na nákup 28 let staré whisky z aukcí či lihovarů a následně tuto whisky skladoval ve Skotsku po dobu 2 let. V současné době je fond uzavřený a z částky 9 milionů dolarů bylo nakoupeno 14 000 lahví. Tyto lahve se nyní rozprodávají a splňují se závazky k investorům. Další investiční fond první svého druhu vznikl v roce 2018 ve Švédsku pod názvem The Single Malt Fund. Tento fond je první regulovaný a veřejně obchodovatelný fond, který nabízí investorům roční zhodnocení ve výši 10 % s investičním horizontem 6 let. Minimální částka, kterou musí každý investor vložit do fondu, je 1000 EUR. [41]; [82]; [12]

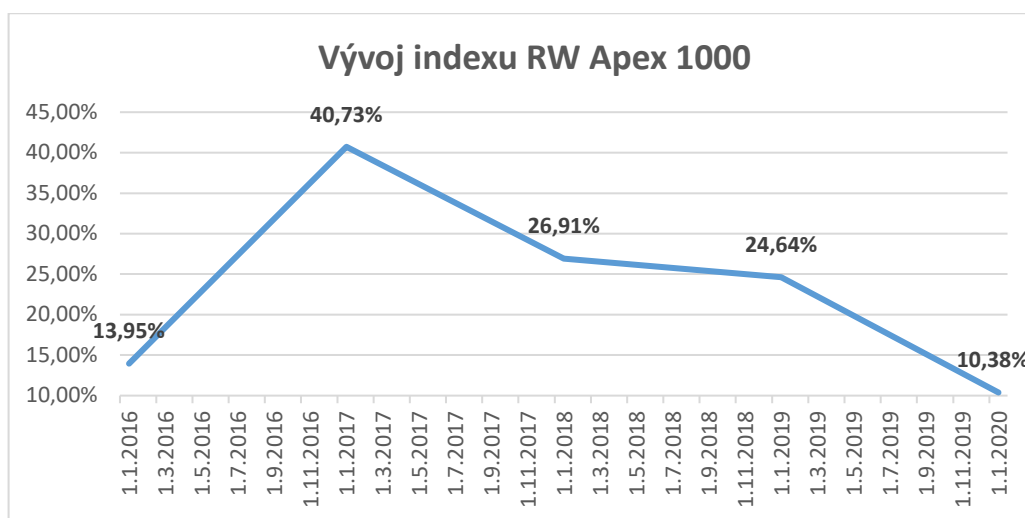
Investoři mohou nakoupit whisky buď v podobě investiční lahve nebo v sudu, kde ještě whisky stále zraje a narůstá její hodnota. Skladovat může investor lahve whisky sám doma, neexistují žádné speciální podmínky pro uskladnění whisky, pouze ji umístit mimo dosah slunce, nechat ji postavenou a zajistit, aby nedošlo k jejímu poškození.

Investoři ale nemusí whisky fyzicky vlastnit, mohou ji pouze za pomoci zprostředkovatelů nakoupit, ti ji pak za určitý poplatek uskladní ve svých nasmlouvaných skladech, jedná se o tzv. virtuální lahve. Nejčastěji mezi zprostředkovatele patří již zmíněné fondy a burzy. Mezi

burzy lze například zařadit WhiskyInvestDirect, která vznikla v roce 2015 a umožňuje nákup, prodej, uskladnění a pojištění whisky. Při těchto transakcích vznikají investorům náklady, burza si účtuje při každém nákupu a prodeji 1,75 % provize. V případě uskladnění platí investor ročně 0,15 liber za litr whisky, ale minimálně musí uhradit 3 libry, v této částce je zahrnuto i pojištění. [91]

K velmi významným zprostředkovatelům obchodování s whisky patří i World Whisky Index (WWI), tento index funguje pod záštitou Scotch Whisky International a vznikl v roce 2007 jako první online burza ve Světě. WWI poskytuje majiteli whisky možnost se rozhodnout, zda chce své portfolio prodat celé nebo jen z části za cenu, kterou si sám stanoví. Kupující na WWI může poptávat naplněné lahve, sudy nebo část sudu. WWI přepočítává objem sudu na lahve, a tak se může stát, že jeden barel vlastní například dva investoři. Při nákupu jsou k dispozici vždy údaje o whisky jako např. objem, množství alkoholu, staří whisky, vývoj ceny. Zároveň investor v rámci obchodování na WWI musí hradit určité poplatky za zprostředkované služby, jako jsou pojištění, které je zahrnuto v kupní ceně whisky, dále skladování, jehož cena je závislá na hodnotě celkového portfolia a platí se čtvrtletně v rozmezí 1-2 % z celkové roční tržní ceny uskladněné whisky. Investor též platí za transakční náklady, které se opět odvíjí od kupní ceny celkového portfolia a pohybují okolo 0,5-1,5 % z ceny transakce. WWI poskytuje investorům záruku, že v jejich investičním portfoliu každá whisky získá minimálně 80 bodů ze 100, toto hodnocení slouží k posouzení kvality, které přispěje k lepšímu zhodnocení investice v případě dalšího prodeje na burze či aukci, současně WWI ke každé lahvi přidává certifikát pravosti v podobě lince AFM, kterou jako jediná investiční společnost na světě má povolení vydávat. Aktuálně se na WWI obchoduje s 200 000 láhvemi v hodnotě 100 000 000 EUR. [94]

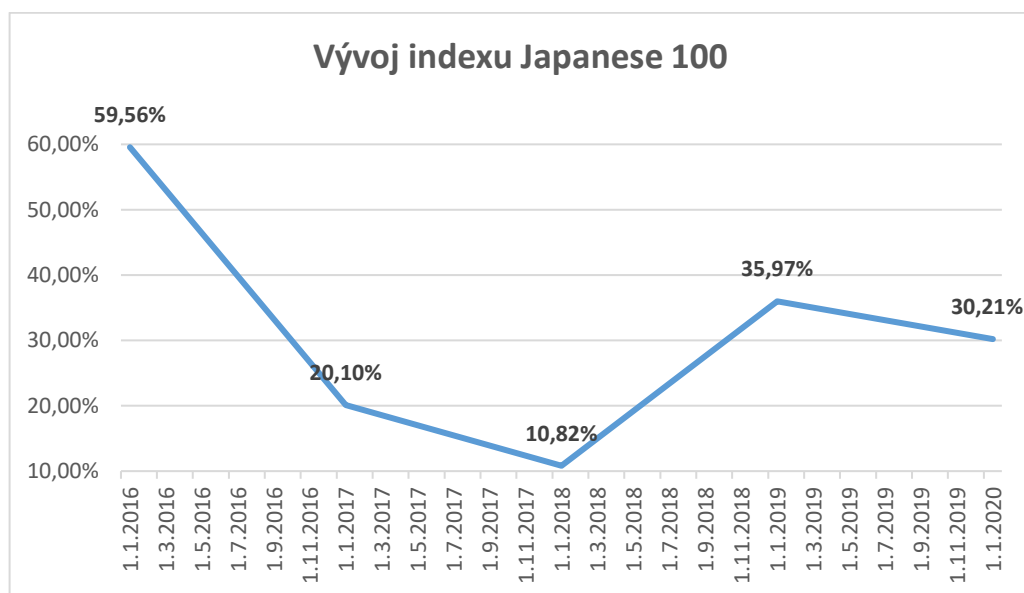
K dalším indexům, které hodnotí výnosnost whisky, patří Icon 100 Index, Japanese Icon 100 Index, RW Apex Indices, Vintage 50 Index. Všechny tyto indexy spravuje Rare Whisky 101, který je považován za největšího poradce whisky na světě. Na obrázku 10 je znázorněn vývoj výnosnosti indexu RW Apex 1000 za posledních 5 let. Data jsou vždy měřena k prvnímu měsíci v roce a naměřené hodnoty vyjadřují změnu oproti minulému roku. Index RW Apex 1000 patří k nejstarším indexům od Rare Whisky 101 a tvoří ho 1000 lahví whisky. Z obrázku 10 vyplývá, že výnosnost celkového indexu neustále roste a za posledních 5 let se nedostal do záporných hodnot, ale zároveň nelze všechny lahve obsažené v indexu považovat za lukrativní, protože pořadí lahví se neustále mění a některé lahve v indexu rostou a jiné naopak klesají. [71]

Obrázek 10: Vývoj indexu Apex 1000

Zdroj: Zpracováno dle [71]

K velmi populárním kromě skotské whisky patří i japonská whisky. Faktory, které poukazují na oblíbenost této whisky, jsou například i cena, která je u některých japonských lahví 30x vyšší než dříve, prodeje japonské whisky také mnohonásobně vzrostly. V roce 2017 se jednalo o nárůst o 232 %. Jeden z příkladů je whisky Karuizawa z roku 1960, která se prodala na aukci v hodnotě 128 000 USD. Na obrázku 11 je znázorněn vývoj indexu Japanese 100, který zahrnuje 100 lahví japonské whisky. [71]; [89]

Obrázek 11: Vývoj indexu Japanese 100

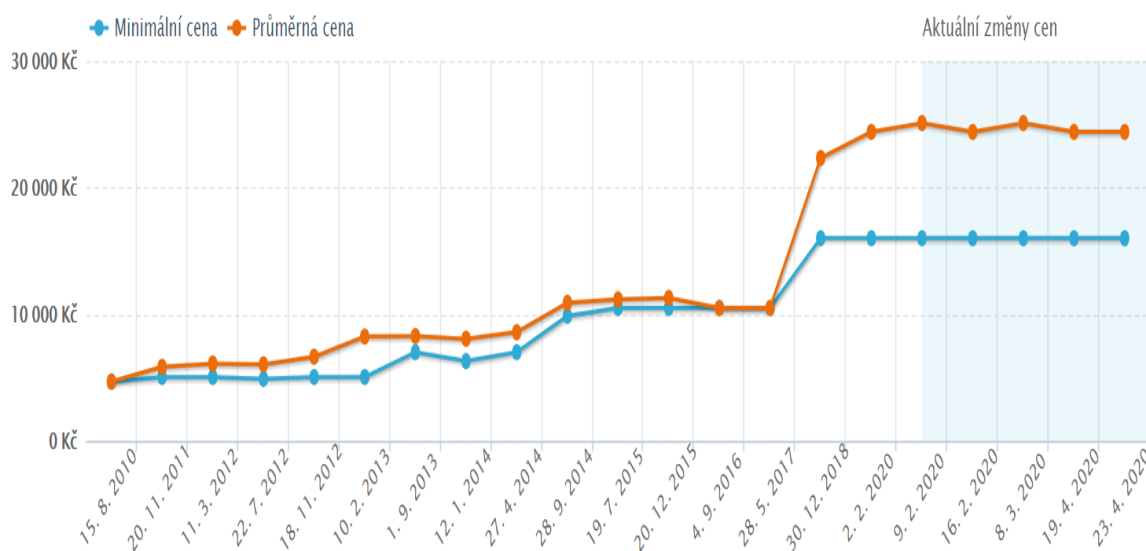
Zdroj: Zpracováno dle [71]

Obrázek 11 je založen na stejném principu jako obrázek 10, je zde sledován vývoj výnosnosti indexu za posledních 5 let, data jsou komparovány vždy k prvnímu měsíci v roce a hodnotí se

změna výnosu oproti předešlému roku. Opět tento index zobrazuje pozitivní hodnoty, lze tedy predikovat, že zhodnocení peněžních prostředků vložením do japonské whisky by mohlo být vhodnou volbou.

Za nejdražší whisky na světě je od loňského roku považována 60letá skotská whisky od společnosti Macallan Fine & Rare, která vznikla v roce 1926. V říjnu 2019 byla vydražena za 1,9 milionu dolarů v aukční síni Sotheby's. [50] Za výhodu investování do whisky lze považovat, že je přístupná jakémukoliv investorovi, ať už chce investovat větší obnos peněžních prostředků nebo naopak menší. Jeden z příkladů je znázorněn na obrázku 12, kde je zobrazen vývoj ceny whisky Glenfiddich o objemu 0,7 litru a doby zrání 30 let. Tato whisky začínala na ceně 4 656 Kč v roce 2010 a v současné době má průměrnou hodnotu 24 389 Kč. [35]

Vývoj ceny Glenfiddich 30y 0,7 l

Obrázek 12: Vývoj ceny whisky Glenfiddich

Zdroj: [35]

Nevýhodou investování do whisky je její likvidita. Investor může prodat whisky za pomoci aukcí, burz, speciálních prodejen apod. Pokud ale vlastní whisky, po které je nízká poptávka nebo patří do vyšší cenové hladiny, kde není dostatek investorů, kteří by ihned whisky odkoupili, může se doba návratnosti peněžních prostředků prodloužit. Naopak v případě, že investor zvolí vhodné investiční lahve, lze dosáhnout 15-50 % zhodnocení ročně. [61]

V České republice nepatří whisky mezi nejoblíbenější destiláty, ale najde se zde pár příznivců, kteří whisky rádi konzumují. Whisky v ČR vyrábí whisky několik společností například likérka Rudolf Jelínek, která vyrábí whisky pod značkou GoldCock, dále likérka Tōsh

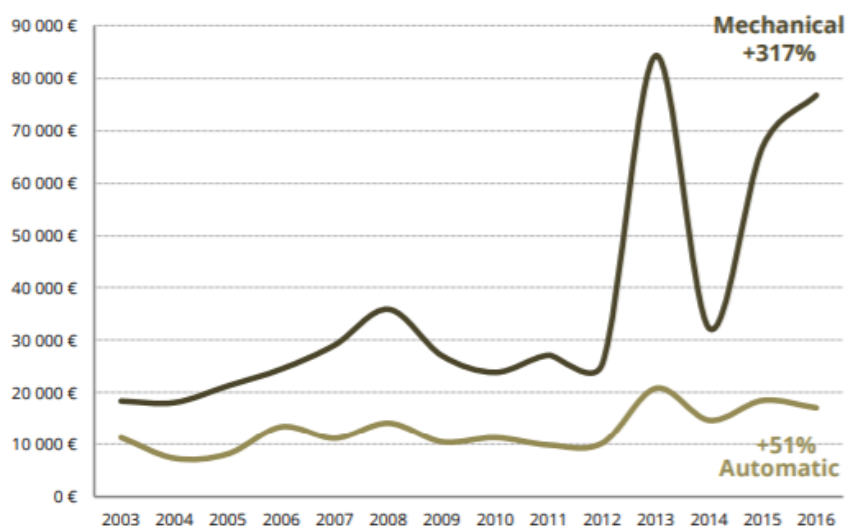
se značkou King Barley nebo poměrně novodobá palírna Trebitsch se stejnojmennou značkou atd. V České republice existuje Trebitsch investment fund, který se zaměřuje na výrobu české single malt whisky. Investoři musí vložit do tohoto fondu finanční prostředky v minimální výši 1 000 000 Kč se zárukou zhodnocení 6-8,1 % ročně. [84]; [70]

4.1.2 Investiční hodinky

V případě investování do investičních hodinek by investoři měli volit tuto alternativu pro zhodnocení svých peněžních prostředků pouze pokud k hodinkám mají patřičný vztah. Nejedná se o snadné zhodnocení finančních prostředků a pokud investor v daném oboru nemá dostatečné znalosti, mohl by velmi rychle o své finanční prostředky přijít. Někteří investoři kupují investiční hodinky za účelem sběratelství, velmi často pak svými hodinkami vyjadřují svůj osobitý styl.

Existuje několik faktorů, které ovlivňují, zda je investice do hodinek vhodnou volbou. Za velmi dobrou investici do hodinek lze považovat hodinky s mechanickým strojkem. Při posuzování mechanických strojků je vždy důležitá přesnost a kvalita zpracování, která nebývá ani u nejlepších značek v oboru tak spolehlivá jako u quartzových modelů. Díky této složitosti jsou mechanické strojky velmi cenné mezi investory. Výhodou mechanických hodinek je jejich výdrž oproti hodinkám na baterii. Životnost mechanických hodinek je i několik desítek až stovek let. Nejznámější společností, která vyrábí mechanické strojky do švýcarských hodinek, je ETA. Dále se k velmi významným řadí hodinky s mechanickým pohonem od skupiny Haute horlogerie, patří sem například společnost Patek Philippe, Zenith, Vacheron Constantin, atd. Jejich předností je, že si vyrábí vlastní mechanické strojky do svých hodinek. Některé značky nechávají svůj strojek umístěný viditelně v hodinkách. Jedná se o krásný designový prvek, který mnoho investorů také velmi často ocení. Součástí některých mechanických hodinek jsou tzv. komplikace, které také mnohonásobně zvyšují hodnotu hodinek. Tyto komplikace tvoří například chronograf, budík, kalendář apod. [60]; [22]

Na obrázku 13 je znázorněn vývoj ceny velmi známého modelu hodinek Rolex Daylona. Jedná se o porovnání dvou stejných modelů hodinek pouze s jiným strojkem konkrétně mechanickým a automatickým. Jak lze z obrázku vidět, hodinky s mechanickým strojkem výrazně převyšují zhodnocení hodinek s automatickým strojkem. V obou případech došlo k vychýlení ceny v roce 2013, která byla způsobena 50. letým výročím modelem Daylona.

Obrázek 13: Vývoj ceny Rolex Daylona

Zdroj: [15]

Kromě typu strojku by se investoři při výběru investičních hodinek měli zaměřit na materiál, z kterého jsou hodinky vyrobeny. Za velmi hodnotné jsou považovány hodinky vytvořené ze zlata (žlutého, růžového, bílého), bronzu, stříbra a platiny. Další velmi výrazný faktor, který ovlivňuje hodnotu hodinek, je příslušná certifikace, kterou jsou oceněny. Jednou z nejnámějších a celosvětově uznávanou je švýcarská certifikace chronometrů COSC. [64]

Mezi výnosné lze zařadit i hodinky, které byly vyrobeny v limitované edici, jejich cena výrazně roste, pokud byly vyrobeny např. po 20-50 kusech. Většinou jsou vyrobeny k sportovní či kulturní události, významnému výročí nebo na počest známé osobnosti.

Za velmi oblíbené mezi investory lze označit hodinky od známých značek jako např. Rolex a Omega. Společnost Rolex se může těšit velkého úspěchu mezi investory nejen kvůli tradici značky, ale také díky nadčasovosti designu, u kterého lze těžce rozeznat, jestli byly vyrobené v posledních pár měsících nebo před několika lety. Hodinky od společnosti Rolex se značí vysokou kvalitou a přesností, kterou dokazuje udělení několika certifikací COSC ročně. [74]

Za zmínku stojí i historické investiční hodinky, u kterých investoři velmi často oceňují jejich skrytý příběh a s jakou přesností byly vytvořeny a také různé jiné alternativy hodinek jako kapesní a sluneční hodinky.

Investiční hodinky lze považovat za vysoce likvidní instrument. Situace na trhu ukazuje, že převyšuje poptávka nabídku, takže pokud se investor rozhodne prodat své hodinky, které splňují alespoň jeden ze zmíněných faktorů, vždy najde kupce. Prodejní cena bude v každém případě buď stejná nebo vyšší než původní nákupní cena. Důkazem vysoké poptávky po

hodinkách jsou pořadníky, které se vytváří na hodinky, jež budou vyrobeny za několik let. Například v České republice se vytváří pořadníky na hodinky z limitovaných edic, které se sem dováží jen výjimečně, v tomto případě velmi často dostávají přednost stálí klienti. Jednou z možností jsou hodinky od společnosti Officine Panerai, u které klienti s jistotou mohou očekávat, že za čtvrt roku se jejich hodnota zvýší o 15 %. Jejich strategií většinou bývá nakoupit větší množství těchto hodinek a postupně se propracovat k dražším modelům. [60]

Investor by neměl podcenit rizika, která mohou nastat při investování do hodinek. Jedním z nich je ověřením pravosti hodinek při nákupu. Investor by měl vždy před uzavřením obchodní smlouvy požadovat k nahlédnutí certifikát pravosti hodinek. Cílem investorů není vždy jen hodinky nakoupit a krátce držet, ale i využívat pro běžné nošení. Tím vzniká riziko poškození a opotřebení hodinek, kvůli kterému by investoři měli pravidelně dávat své hodinky na seřízení do servisu, aby zaručili dlouhodobou živostnost hodinek.

Za nevhodnou investici lze považovat vložení finančních prostředků do digitální hodinek. Tyto hodinky obsahují akumulátor a pracují na elektronické bázi, na rozdíl od hodinek s mechanickým strojkem jejich hodnota postupem času klesá a nahrazují je novější modely. [31]

Obchodovat s investičními hodinkami může investor na aukcích v aukčních domech, přes podílové fondy nebo přímým nákupem v bazarových obchodech či buticích. Za doposud nejdražší hodinky je označován model Patek Philippe Grandmaster Chime ref. 6300A, tyto hodinky byly na konci roku 2019 vydraženy za 31 miliónů švýcarských franků (v přepočtu zhruba tři čtvrtě miliard korun) na charitativní aukci Only Watch, kde se obvykle draží nejlepší hodinky na světě. S investováním na aukcích jsou spojené poplatky z prodeje a poplatky za pojištění pro kupujícího. Obecně se na aukcích poplatky z prodeje pohybují v rozmezí 10-20 % a poplatky za pojistné velmi často převyšují hodnotu poplatků z prodeje, celkově si pak aukční síně účtují poplatky 10-30 % z vydražené částky. [30]; [1]

Mezi nejvíce známé investiční fondy do hodinek patří Precious Time a Watch fund. Fond Precious Time byl založen v roce 2010 Alfredem Paramicem a nyní funguje po záštitou Elite Advisers. Ke konci roku 2012 vlastnil fond celkem 500 hodinek v hodnotě 23,6 mil. EUR. Precious Time zaručuje svým klientům každoročně 15 % výnos a účtuje si poplatky 2,5 % ze zisku. Watch fund vznikl v roce 2013 po vedením Dominica Khoo, v současné době má 3 pobočky v Ženevě, Hongkongu a Singapuru. Investoři musí vložit minimální vklad 250 000 USD do fondu, aby mohli provádět obchodní transakce a sestavit si vlastní portfolio hodinek. Fond slibuje svým klientům každoročně výnos 10-15 % a po 2-3 letech 20-30%

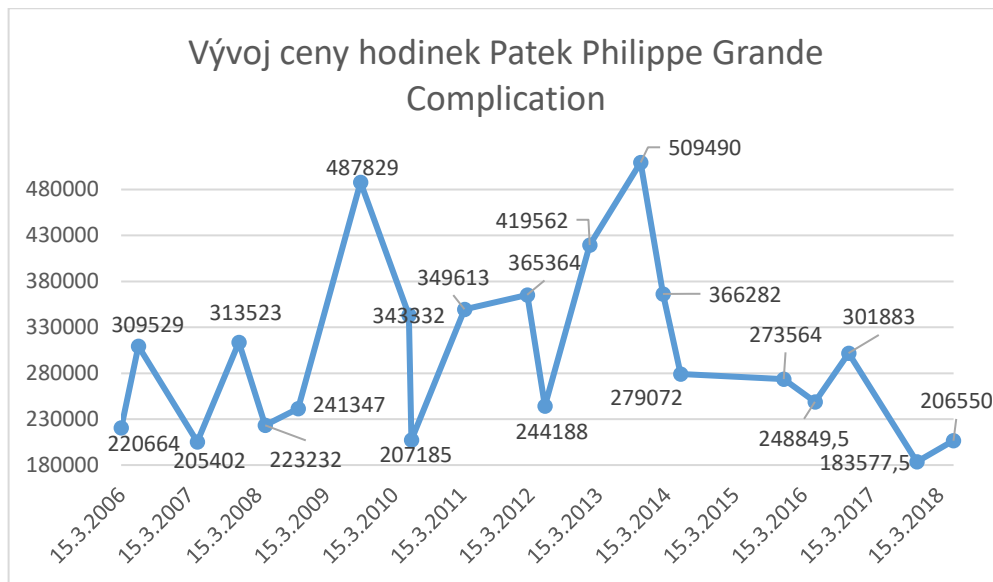
zhodnocení. Watch fund stanovuje 5% poplatek z každého nákupu. V případě, že investor opustí fond, musí uhradit 10 % ze svého zisku nebo 5 % z celkové prodejní ceny hodinek, podle toho, která částka má vyšší hodnotu. Nabízí svým klientům fyzicky vlastnit hodinky z jejich portfolia, zde může hrozit riziko poškození hodinek, za které by následně investor musel uhradit případné sankce. [25]

Watch Fund rozlišuje 4 kategorie hodinek, které nakupuje od 9000 sběratelů, výrobců apod. Řadí se sem [90]:

- Kategorie 1: hodinky rezervované na pořadníky,
- Kategorie 2: limitované edice,
- Kategorie 3: historické hodinky,
- Kategorie 4: cenově zvýhodněné nákupy investičních hodinek.

Posouzení výnosnosti investičních hodinek slouží indexy, jedním z nich je Watches Index, který spadá pod skupinu Art Market Research. Tento index poskytuje svým členům vývoj cen několika skupin hodinek, které tvoří historické kapesní hodinky ze 17. a 18 století, kapesní hodinky z 19. a 20 století a dále hodinky značky Patek Philippe, Rolex nebo třeba hodinky Cartier z 30. až 80. let 20. století. Bohužel tento index není veřejně dostupný, Art Market Research nabízí své služby pouze svým klientům za členský poplatek. [9]

Společnost Collector Square nabízí veřejně dostupná data o vývoji cen několika modelů hodinek od společností Rolex, Cartier, Patek Philippe, Omega, Jeager-LeCoultre, Chanel, Hermes, Breitling, IWC, Audemars Piguet a mnoho dalších. Tato data čerpá ze soukromého indexu LuxPrice-index, který je založen na vývoji cen z aukčního prodeje jednotlivých modelů hodinek a tašek z druhé ruky. Na obrázku 14 je znázorněn vývoj ceny hodinek Patek Philippe Grande Complication s referenčním číslem 3939 od roku 2006 do roku 2018, veškeré ceny jsou uvedeny v eurech. Na základě těchto dostupných dat si investor může snadno udělat představu, zda je výnosné investovat do hodinek, u kterých modelů je vysoká volatilita, nebo zda se naopak jedná o stabilní růst ceny hodinek. Tento příklad znázorňuje vysokou volatilitu výnosové míry, ale zároveň lze vidět, že je tento model obchodován až několikrát do roka v aukčních síních, kdy je po něm stále velká poptávka. [15]

Obrázek 14: Vývoj ceny hodinek Patek Philippe Grande

Zdroj: Zpracováno dle [15]

4.1.3 Investiční šperky

Investování do investičních šperků bylo vždy více charakteristické pro západní část světa, kde se šperky dědily z generace na generaci a šperk byl považován za nedílnou součásti rodinného majetku, u kterého každoročně rostla jeho hodnota. V České a Slovenské republice se tento zvyk začíná také postupně rozšiřovat. Výhodou investování do investičních šperků je jejich rozmanitost, investor si na trhu může vybírat z několika druhů jako jsou náušnice, náhrdelníky, prsteny, náramky, brože apod.

Velký vliv na cenu šperků mají suroviny, z kterých je šperk sestaven, dále kvalita zpracování a celkový design. Za nejhodnotnější část šperku je považován kámen, u kterého se posuzuje hlavně jeho kvalitní brus, čistota, barva a váha. Do investičních šperků se dosazují jak drahé kameny s bílým zbarvením, tak velmi vzácné sytě zbarvené diamanty. Za vhodnou investici nemusí být označovány pouze šperky, které obsahují diamanty, ale také šperky s dalšími drahými kameny jako je např. modrý safír, zelený smaragd, červený rubín a tyrkysový turmalín. Do pozornosti se začíná dostávat i nově objevený tanzanit, u kterého hrozí, že bude brzo vytěžen a jeho hodnota velmi rychle poroste. [7]

Kovy představují také velmi významnou součást šperků, která ovlivňuje výslednou cenu. Šperky jsou tvořeny ze zlata (žlutého, růžového, bílého), stříbra, platiny, oceli apod. Vždy záleží, jakou gramáž určitého kovu šperky obsahují, například pokud je šperk vyroben celý ze zlata, tak bude mnohem hodnotnější než pouze pozlacený šperk. [20]

Investiční šperky lze považovat za stabilní investici bez větších výkyvů. Příčinou je nedostatek drahých kamenů a kovů na trhu, u kterých hrozí, že budou během pár let vytěženy. Tento důsledek povede zhodnocení jednotlivých drahých kamenů, kovů a tím pádem i investičním šperkům. V současné době hodnota drahých kamenů každoročně roste. V letech 2010 až 2015 cena kvalitních větších diamantů vzrostla o 54,5 %. Hodnota barevných diamantů také narůstá například u růžových diamantů je od roku 2005 až 4x vyšší a cena modrých diamantů je téměř dvojnásobná. Podobná situace nastala i u barevných kamenů, konkrétně smaragdu, kdy se od roku 2010 do roku 2019 jeho hodnota zvýšila o 160 %.

Výnosnost investičních šperků může být opravdu vysoká. V případě kombinace nejdražšího vydraženého drahokamu na světě, kterým je modrý diamant Oppenheimer Blu 14,62 karátu za cenu 1,4 miliardy korun a historicky nejvyšší hodnoty zlata, by cena šperku tvořena z těchto surovin dosahovala nemalých hodnot. Pouze v 1 gramu diamantu je uloženo téměř 794 000 dolarů tedy 19,3 milionu Kč a v 1 gramu zlata je ceněn na 61 dolarů neboli 1 480 Kč. [42]

Za výnosnou investici lze označit i šperky vytvořené z pravých perel. Nejvíce uznávanými jsou kvalitní tahitské a jihomořské perly, které jsou mezi investory velmi vysoce ceněny. K ceně přispívá i náročnost získat určité množství kusů perel ve stejné kvalitě, odstínu a velikosti, aby případný klenotník mohl sestavit perfektní šperk. Jedním příkladem je doposud nejdražší vydražený přívěšek královny Marie Antoinetty z přírodních perlí a diamantů za 36 165 090 USD. [92]

Mezi lukrativní investici lze zařadit i šperky po známých osobnostech. Tyto šperky nejsou vždy vhodné pro začínající investory, neboť jejich počáteční hodnota je velmi vysoká. Například prsten s bílým diamantem od herečky Elizabeth Taylor se na aukci Christie's prodal za 8,8 milionu USD, přičemž jeho odhadovaná cena byla 2,5 milionu USD. Dalším příkladem je zasnubní prsten princezny Diany od prince Charles tvořený safírovými kameny, jehož původní hodnota byla 28 000 liber se v dnešní době odhaduje na 300 000 liber. [27]

Za vhodnou volbu lze považovat i šperky od známých umělců a designerů nebo z limitované edice či šperky s historickou hodnotou.

Investiční šperky představují investici s velmi nízkou likviditou. Jedná se o dlouhodobou investici, která slibuje návratnost finančních prostředků nejdříve za 10 let. Někteří obchodníci nabízejí vysoké zhodnocení diamantů tzv. „přes noc“, může se jednat o podvodníky, investiční šperky nemají spekulativní charakter. [27]

Velkým rizikem, které hrozí při nákupu investičních šperků, je jejich padělání. Proto je důležité nakupovat šperky u známých ověřených obchodníků, kteří ke každému klenotu přikládají certifikát pravosti drahých kamenů, jenž vypovídá o jejich kvalitě. Jedním z nejznámějších a celosvětově uznávaných je certifikát od GIA nebo také od IGI a GRD. Každý investor by měl zároveň o své šperky pečovat a udržovat je v čistém stavu, aby dosahovaly stále stejné hodnoty. Při nošení šperků hrozí jejich poškození nebo odcizení. V tomto případě je doporučeno si své šperky pojistit. V České republice společnost ALO diamonds nabízí pojištění od EVR Evropské pojištění. Výhodou tohoto pojištění je, že platí po celém světě a případné plnění je vyřízeno do 7 dnů. Maximální možná pojistná částka je 200 000 Kč a hodnota pojištění se odvíjí od ceny pojištěného šperku. V tabulce 2 je znázorněn přehled výše pojištění, které se odvíjí od hodnoty pojištěného šperku a doby uzavření pojistné smlouvy. [7]

Tabulka 2: Výše pojištění šperků

Pojistná částka v Kč (cena pojištěného šperku)	Pojistné (1 rok)	Pojistné (2 roky)
do 15 000	790	1 290
do 20 000	1 190	1 790
do 25 000	1 490	2 290
do 35 000	1 990	2 990
do 50 000	2 390	3 890
do 75 000	3 490	5 590
do 100 000	4 990	7 890

Zdroj: Zpracováno dle [7]

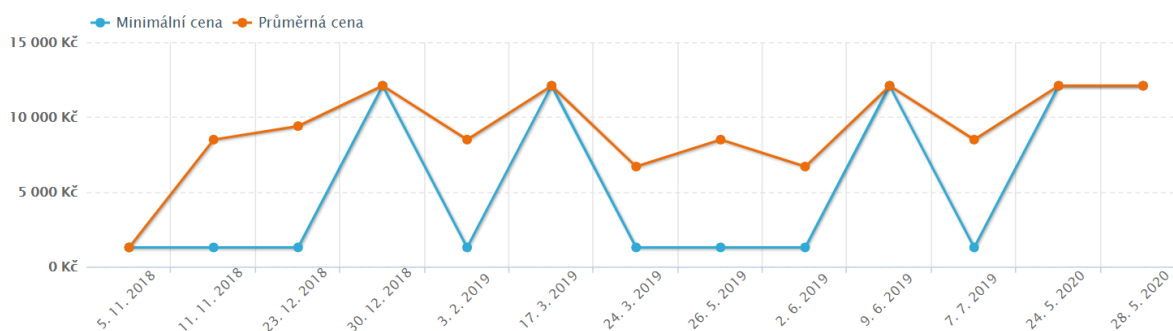
Investoři si mohou vybrat z několika způsobů, jak koupit nebo prodat investiční šperky. Šperky lze zakoupit nové na maloobchodním trhu nebo vydražit na aukcích. S nákupem na maloobchodním trhu jsou spojeny vysoké přírážky, zejména u vzácných modelů a nelze zde předpokládat v následujících letech vysoké zhodnocení. U aukčních domů lze nalézt mnohem větší výběr klenotů z různých období, ale podmínky pro stanovení cen nejsou také snadné. Ceny jsou odvozeny od cen podobných vyvolaných šperků a slouží jako předloha pro případné zájemce. Nevýhodou je, že ceny šperků mohou být podhodnoceny a v aukci se pak mohou vydražit za nižší cenu, než je běžně udávána v maloobchodech. Dále aukční domy účtují provizi prodejcům z konečné prodejní ceny. [24]

Pro posouzení zda jsou investiční šperky vhodnou volbou dobře poslouží indexy. Velmi spolehlivé indexy vydává britská výzkumná společnost Art Market Research. Řadí se mezi ně index poválečných šperků z období 1945 až 1975, dále index starožitných šperků, perel, broží a prstenů. Bohužel stejně jako u investičních hodinek jsou data vydávána pouze pro členy za poplatek. [9]

Podle Wealth Report za rok 2018 index šperků klesl o 5 %. Tento pokles byl způsoben snížením prodejů šperků v roce 2018 na 922 milionu GBP oproti předchozímu roku, kdy prodeje dosahovaly 1,1 miliardy GBP. Důsledkem tohoto snížení byl pomalejší ekonomický růst, který ovlivnil poptávku po špercích. [48]

Na obrázku č. 15 je znázorněn vývoj ceny náhrdelníku od společnosti Sagapo. Tento obrázek dokazuje, že i šperk v běžně dostupných cenách může dostat vysokého zhodnocení, kdy z počátečních hodnoty 1280 Kč k 5.11.2018 se jeho hodnota během necelých dvou let zvýšila na 12 090 Kč. Náhrdelník byl vyroben z chirurgické oceli pozlacené žlutým zlatem. [36]

Vývoj ceny Sagapo Náhrdelník Mood s nápisem HOPE SOO01

Obrázek 15: Vývoj ceny náhrdelníku od společnosti Sagapo

Zdroj: [36]

4.1.4 Investiční poštovní známky

Investiční poštovní známky lze označit za malá umělecká díla, které se těší svou oblibou jak mezi sběrateli, tak i investory, kterým mohou přinést nemalé finanční prostředky. Jako u předešlých alternativních investic i zde je potřeba mít patřičné znalosti v oboru, aby došlo k očekávanému zhodnocení vložených peněžních prostředků. [88]

Každoročně se s investičními známkami obchoduje o objemu 320 miliard Kč, kdy do těchto obchodů je zainteresováno až 70 milionů lidí, mezi které se řadí sběratelé, obchodníci a dražitelé. Zájem o investování do poštovních známek je spojen s několika výhodami. Jednou z nich je jejich omezený počet. V některých případech se z vydaných sérií známek dochovalo

jen pár kusů nebo desítek kusů, které už nejde vytvořit znovu. Velmi vzácné známky, se obchodují na trhu velmi zřídka, někdy až za jednu nebo dvě generace, proto jejich hodnota roste i o 10-100 %. V případě méně významných známek dochází k obchodování i několikrát do roka. Vzhledem k vysoké poptávce i tyto běžnější známky nabývají na vysoké hodnotě. [29]

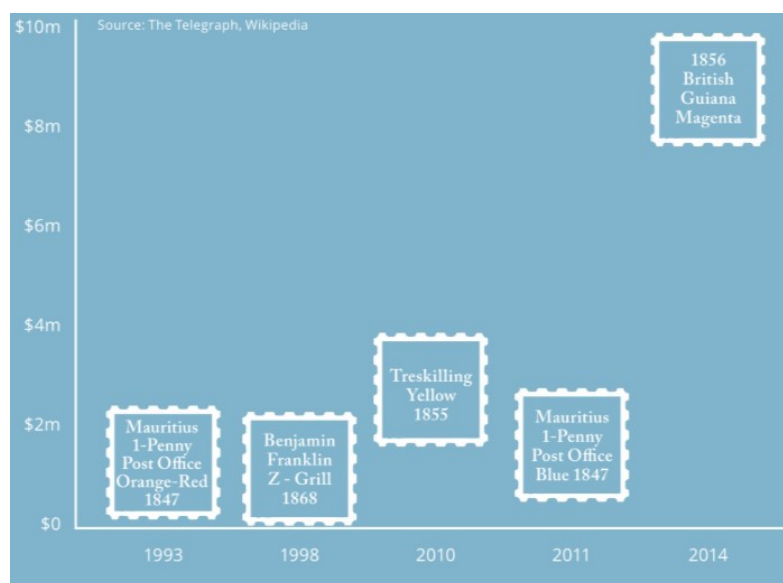
Při nakupování investičních poštovních známek nehrozí téměř žádná rizika. Na trhu se za posledních 180 let sbírání vyskytlo jen minimum padělků. Investiční poštovní známky je téměř nemožné zakoupit nebo prodat padělané, díky přidělenému atestu ke každé známce, který byl vytvořen odborníkem na základě znaleckého posudku. Tato dokumentace zobrazuje, jak má určitá známka vypadat a v některých případech je i dochován „rodokmen“ vlastníků této známky, který prozrazuje kdo, kdy, kde a za kolik poštovní známku koupil. Některé padělky, které vznikly v historii jsou dokonce v dnešní době považovány za velmi vzácné. [45]

Požadavky na skladování poštovních známek oproti ostatním alternativním investicím nejsou komplikované, investor si nemusí zajišťovat speciální prostory na uchování své investice a popřípadě platit nájem za tyto prostory. Pouze stačí, aby si své známky uložil do speciálních archů vytvořených pro tyto účely.

Další výhodou je, že investor může svou investici fyzicky vlastnit a velmi snadno přenášet. V případě investování na aukcích v zahraničí, může investor ušetřit nemalé transportní náklady.

Za nejvíce výnosné jsou označovány nepoužité poštovní známky z Velké Británie z období 19. století, dále jsou velmi cenné známky z britských kolonií, z USA, z Číny nebo klasické evropské známky. České známky nelze zařadit mezi vysoce ohodnocené investiční známky. Pouze až na jednu výjimku, kterou je československý chybotisk 50/50. Příčinou nízkého ocenění českých známek je, že většina nejvíce zhodnocených známek se datuje k období 40. a 60. let 19. století a první Československá známka byla vytvořena teprve v roce 1918. [45]

Za velice hodnotné známky mezi investory je označována například britská známka Penny Black, která byla vydána v roce 1840, dále Mauritius Post Paid nebo Kenya 100 Liber. Na obrázku 16 je zobrazeno 5 nejhodnotnějších známek na světě. Nejlépe zhodnocenou známkou je British Guiana Magenta z roku 1856, která byla v aukci prodána za 9,5 miliónů USD v přepočtu 225,72 mil. Kč, následuje ji Treskillling Yellow z roku 1855 za 2,66 USD (63,2 mil. Kč), Mauritius 2-penny Post Office blue z roku 1847 za 1,6 USD (38,02 mil. Kč), Mauritius 1 - penny Post Office orange-red z roku 1847 za 1,07 USD (25,42 mil. Kč) a Benjamin Franklin Z-grill z roku 1868 za 935 000 USD (22,22 mil. Kč). Pro převod USD na Kč byl použit aktuální měnový kurz 23,76 Kč/ USD. [2]

Obrázek 16: 5 nejhodnotnějších známek na světě

Zdroj: [2]

Za nejdražší filatelistický unikát je označována obálka Bordeaux Cover, která obsahuje známky červeného a modrého Mauriciusu. V roce 1993 byla vydražena na aukci v Curychu zhruba za 143 mil. Kč, v dnešní době se její cena odhaduje na 250 mil. Kč. [29]

Hodnotu poštovní známky také velmi ovlivňuje, v jakém se nachází stavu. V případě, že obsahuje malé poškození například grafiky známky, ohnutého rohu nebo zadní části známky od lepidla může se cena známky výrazně změnit.

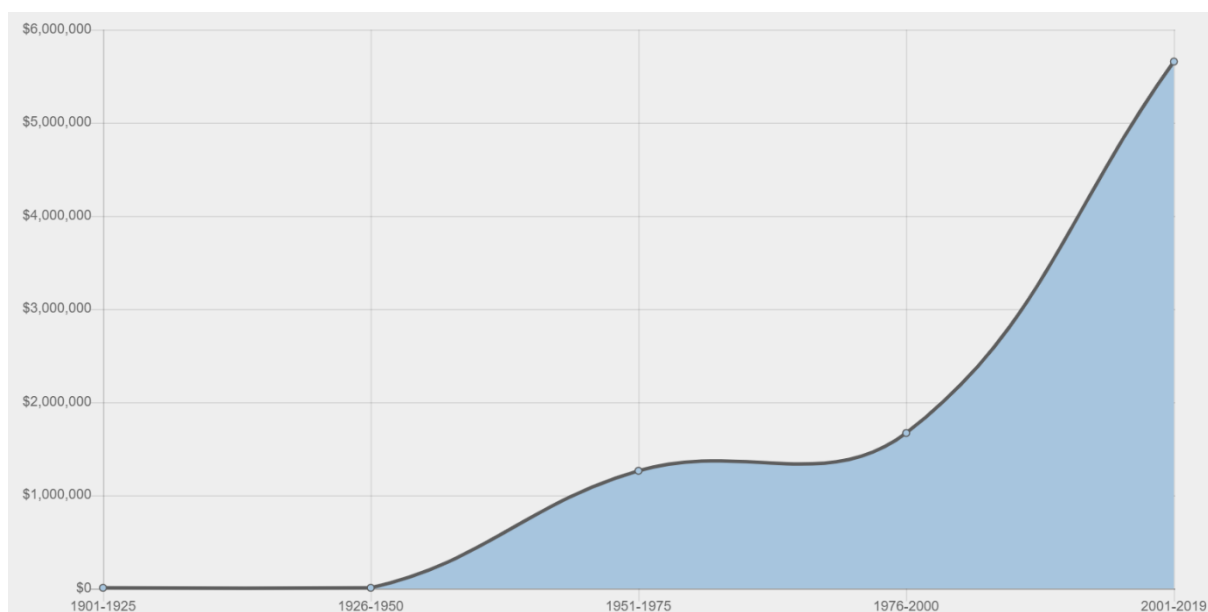
Pro investory je také velmi výhodné investovat do sbírky známek, které mohou obsahovat známky ze stejného historického období, nebo do známek ze stejné série výroby. Vytváření sbírek známek je velmi typické pro Švýcarsko, kde si své známky předávají z generace na generaci a uznávají ji jako součást rodinného bohatství.

Poštovní známky lze považovat za velmi likvidní investici, především díky velké poptávce, která převažuje nad nabídkou, kdy je možné známku prodat téměř ihned. Další výhodou je, že lze známky nakoupit nebo prodat téměř po celém světě. [45]

Pro investování do poštovních známek si investor může zvolit mezi přímým nákupem či prodejem v online obchodech nebo na aukcích, které se pořádají několikrát do roka. Jedním příkladem jsou aukce pořádané britskou společností Stanley Gibbons, které se uskutečňují až 10x ročně. Tyto aukce se konají několika formami online, osobně, po telefonu nebo přes nezávislého agenta. Pokud se jedná o online aukce, kupující musí zaplatit 20 % ze zisku společnosti a případné DPH. V případě vystavení poštovních známek na aukci nejsou účtovány žádné poplatky. [78]

Společnost Stanley Gibbons vlastní celosvětově neuznávanější indexy poštovních známek. Hlavním indexem je Index GB 250, který obsahuje 250 nejvzácnějších britských známek a sleduje jejich hodnotu od roku 2002. Hodnota jednotlivých známek v indexu dosahovala za posledních 10 let od roku 2018 růstu 133,5 % a meziroční růst vypočítaný podle vzorce CARG tvořil 8,8 %. Další index, který společnost Stanley Gibbons vydala je Chine 200 Rare Stamp Index, který tvoří pouze čínské poštovní známky, které dosahují meziročního růstu 11,6 %. [81]; [21]

Na obrázku 17 je znázorněn index poštovních známek sestavený společností Stamp market index. [77]

Obrázek 17: Stamp market index

Zdroj: [77]

Tento index obsahuje kumulativní vývoj 10 vzácných známek od roku 1901, kdy celková hodnota všech těchto známek na počátku byla 8 300 USD a v současné době se jeho hodnota zvýšila na 5 657 000 USD.

4.2 Komparace vybraných investic

V této kapitole jsou investice srovnávány prostřednictvím vybraných kritérií. Na začátku je uvedena tabulka 3, ve které jsou hodnoceny investice podle míry rizika, likvidity, výnosnosti, dostupnosti a doporučené doby držby investice. U kritérií riziko, likvidita a dostupnost je zvoleno hodnocení investic formou přidělení bodů od 1-4, kdy 4 je nejvíce bodů (nejlepší hodnocení) a 1 je nejméně bodů (nejhorší hodnocení). Přiřazení bodů ke konkrétním investicím může být ovlivněno subjektivním názorem autorky práce. Zvolená kritéria kromě výnosnosti

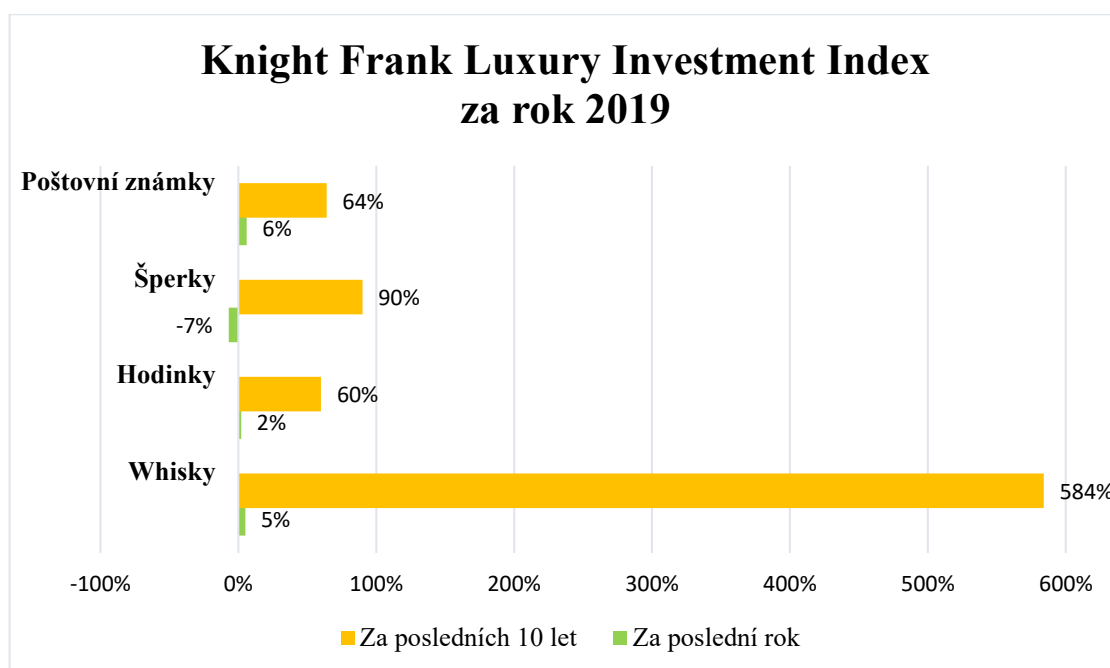
jsou blíže komparována v následující kapitole, tato kapitola je zaměřena na komparaci výnosnosti jednotlivých investic. Zmíněná míra výnosnosti v tabulce 3 byla získaná z obrázku 18 z Knight Frank Luxury Investment Index za období 10 let, který je podrobněji popsán níže.

Tabulka 3: Komparace vybraných alternativních investic

Investice	Riziko	Likvidita	Výnosnost	Dostupnost	Doporučená doba držby investice
Whisky	3	1	584 %	4	Několik let až desítek let
Hodinky	1,5	4	60 %	3	Možné prodat kdykoliv
Šperky	1,5	2	90 %	1,5	Nejdříve za 10 let
Poštovní známky	4	3	64 %	1,5	Záleží na typu známky

Zdroj: Vlastní zpracování

Knight Frank Luxury Investment Index porovnává výnosnost indexů alternativních investic za posledních 10 let a za poslední rok. Na obrázku 18 je oranžovou barvou znázorněna výnosnost investic za posledních 10 let, kdy nejvíce rentabilní investicí je whisky a nejméně hodinky. Zelenou barvou je znázorněna výnosnost investic v indexu za poslední rok, zde jsou pouze o 1 % výnosnější poštovní známky než whisky, za nejméně výnosnou investici jsou považovány šperky jejichž hodnota během roku v indexu klesla o 7 %. Důvodem tohoto snížení byl pomalejší ekonomický růst, který ovlivnil poptávku po špercích.

Obrázek 18: Knight Frank Luxury Investment Index

Jednotlivé investice jsou komparovány na základě výkonnosti patřičných indexů. Investice jsou srovnávány nejdříve mezi sebou a následně s třemi celosvětově významnými akciovými indexy. Výkonnost indexů je hodnocena za 1 rok (2017-2018) a za 10 let (2008-2018). Rok 2018 byl zvolen z důvodu dostupnosti dat, aby bylo možné investice srovnat ke stejnému období. V tabulce 4 jsou uvedeny konkrétní indexy společně s jejich výkonností ke každému období.

Výkonnost indexů ke stanoveným obdobím byla vypočítána na základě tohoto vzorce, který byl upraven podle vzorce (1):

$$r_t = \frac{P_1 - P_0}{P_0} \times 100 \quad (8)$$

r_t vyjadřuje výnosovou míru (výkonnost indexu) za určité období t

P_1 hodnota indexu (cena investičního instrumentu) na konci stanoveného období

P_0 hodnota indexu (cena investičního instrumentu) na začátku stanoveného období

Tabulka 4: Komparace výkonnosti jednotlivých investičních indexů

Indexy	Výkonnost indexu za 1 rok (v %)	Výkonnost indexu za 10 let (v %)	Průměrná výkonnost indexu za 10 let (v %)
Whisky			
Rare Whisky Apex 1000 Index	30,01	738,74	73,87
Poštovní známky			
Stanley Gibbons GB 250	8,8	133,5	13,35
Stanley Gibbons GB 30	7,1	98,5	9,85
Šperky			
Vývoj ceny zlata	0,35	52,66	5,27
Polished Diamond Price index	3,4	5,71	0,57
Hodinky			
LuxPrice-index:			
Patek Philippe Grand Complication ref. 3939	12,51	32,54	3,25
Rolex Day-Date ref. 118206	52,53	24,99	2,5
Rolex Daytone Automatique ref. 116 520	28,8	49,25	4,93
Akciové indexy			
S&P 500	-3,93	185,52	18,6
Nikkei 225	-7,92	142,11	14,2
Dow Jones Industrial Average	-3,19	173,78	17,38

Zdroj: Vlastní zpracování

V případě komparace vybraných netradičních investic nebylo možné u všech příslušných indexů získat data. Proto pro výpočet výkonnosti indexu u šperků byl pro představu zvolen index diamantů a vývoj ceny zlata, ze kterých může být šperk vyroben a jejich vývoj může ovlivnit i hodnotu šperků. U hodinek také nebylo možné získat konkrétní data z indexu, proto byl použit LuxPrice-index, který sleduje vývoj cen hodinek prodaných na aukcích. Pro zpřesnění byly vybrány 3 modely hodinek. Hodnota výkonnosti indexů Stanley Gibbons GB 250 a Stanley Gibbons GB 30 byla převzata z webového portálu Equities. Pouze Rare Whisky Apex 1000 Index poskytuje data pro vyhodnocení výkonnosti u investování do whisky.

Z tabulky 3 plyne, že za nejvíce výnosnou netradiční investici za období 10 let lze považovat whisky, která dosahuje podle indexu Rare Whisky Apex 1000 výnosové míry 738,74 %. Za druhou nejvýnosnější investici lze označit poštovní známky, kdy indexy od britské společnosti Stanley Gibbons GB 250 a GB 30 v rozmezí let 2008-2018 předčily investice šperky a hodinky se svou hodnotou 133,5 % a 98,5 %. U meziročního růstu v letech 2017-2018 nejvíce výnosnou investicí byla opět whisky s 30,01 %. U modelu hodinek Rolex Day-Date s referenčním číslem 118206, sice hodnota výnosové míry dosahovala vyšších hodnot než whisky, ale podle názoru autorky se může jednat o mimořádnou situaci, kdy došlo k mnohonásobně vyšší dražbě na aukci než běžně, proto je lepší porovnat výnosovou míru i s ostatními modely hodinek, které dosahují také významného zhodnocení, ale mnohem nižšího. Třetí nejvýnosnější investicí jsou poštovní známky, které dosahovaly meziročního růstu u indexu GB 250, která byla 8,8 % a u indexu GB 30 činila 7,1 %. Obě tyto hodnoty byly vypočítány podle vzorce CAGR, který lze vypočítat jako geometrický průměr z počítaných hodnot.

U vývoje ceny zlata a indexu diamantů nedošlo tak k značném růstu jako u ostatní investic. Data, které byly získány pro výpočet výkonnosti indexů z webové stránky Kurzy.cz (vývoj ceny zlata) a z webového portálu Indexonline.com (index diamantů) ukazují, že meziroční růst u zlata dosahoval 0,35 % a u diamantů 3,4 %. Tento pomalejší růst mohl způsobit pokles indexu šperků v indexu Knight Frank Luxury Investment Index, kde podle Wealth report z roku 2019, hodnota šperků za rok 2018 klesla o 5 % a v následujícím roce, jak je znázorněno na obrázku 18 se snížila o 7 %. Zpomalení růstu indexu šperků lze přisuzovat k ekonomickému růstu, který v roce 2018 nebyl tak značný jak v roce 2017 a způsobil snížení poptávky po špercích.

Dále byly netradiční investice porovnávány s akciovými indexy konkrétně s indexem S&P 500, Nikkei 225 a Dow Jones Industrial Average. Hodnoty z akciových indexů pro výpočet výkonnosti za jednotlivá období byly čerpány z webového portálu Yahoo finance. Podle tabulky 3 dosahovaly významného zhodnocení v rozmezí let 2008 až 2018 a předčily tak

růst všech netradičních investic kromě whisky. V případě meziročního růstu mezi lety 2017 a 2018, zpomalení ekonomického růstu mělo dopad na všechny vybrané akciové indexy, které klesly do záporných hodnot. Tempo ekonomického růstu v roce 2018 bylo především ovlivněno zpomalením růstu rozvíjejících trhů, nestabilitou obchodních politik, která byla způsobena vztahy mezi Spojenými státy a Čínou a hrozbou postupného vystoupení Velké Británie z Evropské unie. Pokles hodnoty akciových indexů ukazuje závislost finančních investic na hospodářském vývoji na rozdíl od reálných investic, na které nestabilita ekonomiky nemá ve většině případů výrazný vliv. Pouze u šperků v důsledku zpomalení ekonomického růstu došlo k poklesu výkonnosti indexu. Nelze tedy s jistotou vyloučit, že se vývoj ekonomiky nemůže odrazit na zhodnocení některých netradičních investic. Navzdory těmto poklesům investorovi vždy zbyde u netradičních investic alespoň hmatatelný objekt, na rozdíl od akcií kde investorovi zůstane pouze cár papíru.

Nakonec byla vypočítána v tabulce 3 u každého indexu průměrná výkonnost indexu za posledních 10 let. Nejvyšší výnosnosti v porovnání pouze s netradičními investicemi dosahuje whisky a následují ji poštovní známky. V případě srovnání netradičních investic s akciemi, stále lze za nejvýnosnější investici označit whisky, ale další netradiční investice už dosahují mnohem nižší hodnoty než akciové indexy. Jediný index poštovních známek GB 250 měl v porovnání s akciovým indexem Nikkei 225 pouze o 0,85 % nižší výnosnost. Z těchto výpočtů plyne, že by investor měl diverzifikovat své riziko a sestavit si své investiční portfólio jak z tradičních, tak z netradičních investic.

5. Formulace výhod, nevýhod a doporučení pro investorskou veřejnost

S investováním do výše vybraných alternativních investic se pojí různé výhody a nevýhody, které byly analyzovány a komparovány. V některých ohledech jsou tyto investice velmi podobné. Jejich velkou výhodou je, že v případě jejich výrazného poklesu hodnoty stále investorovi zůstane alespoň hmatatelný objekt, který může využít. Pokud se jedná o whisky lze ji vypít například s přáteli nebo k oslavě významné události. Šperky a hodinky lze nosit jako doplněk jak v běžném životě, tak pro speciální okamžiky a sbírání poštovních známek stále může posloužit jako záliba pro sběratele nebo pro zasílání zásilek či dopisů.

V této kapitole jsou komparovány netradiční investice na základě rizika, likvidity a dostupnosti investice. U každého kritéria jsou investice bodově ohodnoceny v rozmezí 1-4 bodů, kdy 4 body je nejlepší ohodnocení a 1 bod je nejhorší ohodnocení. Přidělení bodů je zobrazeno v tabulce 3. Přiřazení bodů ke konkrétním investicím může být ovlivněno subjektivním názorem autorky práce.

Za nejméně rizikovou investici lze označit poštovní známky, hrozí u nich nejmenší pravděpodobnost padělání na rozdíl od whisky, hodinek a šperků. Zároveň investor poštovní známky nevyužívá v běžném životě, jako například hodinky a šperky, které se mohou při nošení poškodit a ztratit svou hodnotu. Další jejich výhodou je, že nevyžadují každoroční údržbu jako hodinky a šperky, aby si udržely svou cenu. Hodinky a šperky lze podle autorky práce považovat za stejně rizikové, proto jim bylo přiděleno 1,5, tyto body byly rozděleny na základě tabulky 3, ze součtu zbylých 1 a 2 bodů. Druhou nejméně rizikovou investicí je whisky, díky její minimální náročnosti na údržbu a možnosti poškození. Za největší rizika u whisky lze určit nezáměrné zkonsumování láhve a rozbití láhve, které může nastat nevhodným umístěním.

Investování do investičních hodinek lze zařadit k nejvíce likvidním investicím. Tento fakt dokazuje i převyšující poptávka nad nabídkou, kdy se vytváří pořadníky na nákup hodinek i několik let dopředu. Investor si může být jistý, že kdykoliv hodinky prodá. Dalším důkazem jejich vysoké likvidnosti je, že doba držby ve vlastnictví není hlavním kritériem, které určuje hodnotu hodinek. Stáří hodinek je důležité především u historických hodinek, ale u ostatních typů se posuzuje především jejich přesnost, provedení, značka apod. Druhou nejvíce likvidní investicí jsou poštovní známky, jejich likvidnost je posuzována podle významnosti. Pokud se jedná o velmi významné známky, investoři obchodují s těmito známkami jednou za jednu nebo dvě generace, v případě běžnějších známek investoři obchodují s těmito známkami až

několikrát do roka. U významných poštovních známek, ale není vyloučeno, že by investor neprodal známky ihned. Za třetí nejvíce likvidní investici jsou považovány investiční šperky, u kterých doba návratnosti finančních prostředků je odhadována nejméně za 10 let. Za nejméně likvidní lze považovat investici do whisky. Kvůli převažující nabídce nad poptávkou si investor nemůže být nikdy jistý, jestli najde hned kupce, který by od něj investiční whisky odkoupil. Dále je velmi důležité, jestli se jedná o whisky, která byla již lahvovaná, nebo stále zraje v sudech. V případě lahvované whisky investor může obchodovat s whisky kdykoliv, ale pokud whisky stále zraje v sudech její hodnota každoročně narůstá a tím i doba návratnosti finančních prostředků, která může být i několik desítek let.

Nejvíce možností, jak vložit své finanční prostředky do zvolených alternativních investic, nabízí investování do whisky. Investoři mohou investovat do whisky přes burzy, fondy, aukce nebo přímým nákupem u maloobchodníka. Na trhu existuje několik společností, internetových portálů, maloobchodníků, kteří tyto služby nabízejí a je jen na investorovi, kterou cestu si zvolí. Za méně dostupné lze označit investiční hodinky, investor si zde může vybrat stále z několika fondů, aukcí nebo maloobchodníků, ale například online burzu s investičními hodinkami by hledal velmi obtížně. Za úplně nejméně dostupné lze označit šperky a poštovní známky. Investoři nemají jinou možnost, než obchodovat s těmito aktivy na aukcích v aukčních domech nebo na online aukcích, dále přímým nákupem nebo prodejem.

Investování do alternativních investic velmi roste na oblibě v období poklesu ekonomiky. Výhodou je, že se jejich cena nemění v závislosti na situaci, která se odehrává na finančních trzích, na rozdíl od tradičních finančních investic jako jsou akcie a dluhopisy. Navzdory nepříznivým okolnostem na trhu jejich hodnota stále roste. Proto je například v dnešní době, kdy v důsledku rozsáhlé pandemie viru SARS-CoV-2 došlo k zpomalení globální ekonomiky po celém světě, vhodné, aby investoři diverzifikovali své riziko a zahrnuli do svých investičních portfolií alternativní investice.

Závěr

Investování do alternativních investic je čím dál více populární mezi investory. Důvodem investování do alternativních investic není pouze vysoký výnos, který mnohdy dosahují, ale také jistota, kterou slibují při značných výkyvech ekonomiky. Zároveň investorovi přináší i potěšení, které plyne z užitečnosti a záliby ze sbírání.

Cílem diplomové práce byla formulace výhod a nevýhod investování do vybraných alternativních investic na základě analýzy a komparace, která byla provedena podle zvolených kritérií.

V první kapitole byly představeny základní teoretické pojmy, které zahrnovaly objasnění rozdílu mezi reálnými a finančními investicemi. Dále bylo zmíněno rozdělení investorů podle dvou typů oblastí, jako akceptace míry rizika a preference oblasti investování. Na závěr byly vysvětleny základní investiční kritéria, podle kterých by investor měl zhodnotit, jestli zamýšlená investice je vhodnou volbou. Mezi tyto kritéria se řadila dostupnost, výnosnost, likvidita a riziko investice. U všech kritérií bylo zmíněno jejich rozdělení a jakými způsoby je lze hodnotit.

Další kapitola obsahovala charakteristiku vybraných alternativních investic, mezi které se řadí hodinky, whisky, šperky a poštovní známky. Při představení jednotlivých investic byla uvedena jejich historie, druhy, výroba, hodnocení, certifikace apod.

V následující kapitole byly zvolené investice analyzovány na základě dostupných informací. Při analýze byly hodnoceny kritéria jako riziko, výnosnost, likvidita a dostupnost. Výnosnost byla posuzována podle patřičných indexů, vývoji cen a fondů, riziko bylo hodnoceno podle zveřejněných odborných rad investorů, likvidita podle poptávky a nabídky na trhu a dostupnost podle investorských možností.

Na závěr byly jednotlivé investice komparovány a byly navrženy výhody a nevýhody pro investorskou veřejnost. Do vyhodnocení byl zahrnut i subjektivní názor autorky práce. Za nejrizikovější investici byly označeny investiční hodinky a šperky, kvůli možnosti padělání, poškození a případné ztrátě hodnoty z důvodu zanedbání údržby. K nejvíce likvidním investicím patří investiční hodinky, díky převyšující nabídce nad poptávkou, u kterých se vytváří pořadníky na hodinky, které nebyly doposud vyrobeny. Nejvyšší výnos byl dosažen u whisky podle Knight Frank Luxury Investment Index, kde dosahovala 584 % výnosové míry za posledních 10 let. Nejdostupnější investicí pro investora je opět whisky, kvůli tržním možnostem, které investor může zahrnout při investování do této komodity.

Použitá literatura

- [1] *A blog to watch: 10 Things You Should Know About Watch Auctions* [online]. 2014 [cit. 2020-05-27]. Dostupné z: <https://www.forbes.cz/nejdrazsi-hodinky-sveta-jedine-patek-philippe-vydrazeny-za-tri-ctvrte-miliardy/>
- [2] *AiR: Rare Stamps and Coins 2015* [online]. 2015 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://intelligent-partnership.com/AiR/reports/rare-stamps-and-coins-2015/index.html#15/z>
- [3] *Akcie.at: Finanční investice - Úvod do finančních investic* [online]. [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <http://www.akcie.at/financni-investice/>
- [4] *Alkohol.cz: Jak investovat do whisky?* [online]. 2018 [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.alkohol.cz/novinky/jak-investovat-do-whisky/>
- [5] *Alkoholium: Jak se vyrábí whisky krok za krokem* [online]. [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <https://www.alkoholium.cz/jak-se-vyrabi-whisky-krok-za-krokem/>
- [6] *Alkoholium: Nejlepší whisky – náš žebříček vyhráli značky Highland Park, Macallan, Talisker či Balvenie* [online]. [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <https://www.alkoholium.cz/nejlepsi-whisky/>
- [7] *ALO diamonds: Investiční šperky a rodinné klenoty* [online]. [cit. 2020-05-29]. Dostupné z: <https://www.alo.cz/jak-spravne-vybrat/investicni-sperky-rodinne-klenoty/>
- [8] *AlternativeInvestmentCoach: How to Invest in Scotch Whisky* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <http://alternativeinvestmentcoach.com/how-to-invest-in-scotch-whisky/>
- [9] *ARM Index: Try it yourself* [online]. [cit. 2020-05-26]. Dostupné z: <https://www.artmarketresearch.com/get-started/>
- [10] *Atelier: Odhalte bohatou historii českého šperkařství* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://magazin.atelier.cz/odhalte-bohatou-historii-ceskeho-sperkarstvi/>
- [11] BODIE, Z., KANE, A., MARCUS, A., J. *Investments*. 10th ed. New York: McGraw-Hill Education, 2014, 1080 s. ISBN 978-0-07-786167-4
- [12] *BusinessInsiderSingapore: The world's first private equity whisky fund has raised \$12 million – here's what their investment strategy is like* [online]. 2017 [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.sg/the-worlds-first-private-equity-whisky-fund-has-raised-12-million-heres-what-their-investment-strategy-is-like>
- [13] *Cashodinek.cz: Co je to chronometr?* [online]. 2019 [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.cashodinek.cz/co-je-chronometr/>

- [14] *Certina: COSC* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.certina.com/cz-cs/cosc>
- [15] *CollectorSquare* [online]. [cit. 2020-05-26]. Dostupné z: <https://www.collectorsquare.com/en/>
- [16] CROWEOVÁ, J., *Drahé kameny a šperky*. Praha: Slovart, 2007. 176 s. ISBN 978-80-7209-902-3.
- [17] *ČT24: Před sto lety vyšla první československá poštovní známka. Zdobil ji motiv Hradčan* [online]. 2018 [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2683214-pred-sto-lety-vysla-prvni-ceskoslovenska-postovni-znamka-zdobil-ji-motiv-hradcan>
- [18] *Eakcie: Typy investorů* [online]. 2014 [cit. 2020-02-09]. Dostupné z: <http://www.eakcie.cz/typy-investic/>
- [19] *EPPI: DIAMANTOVÉ CERTIFIKÁTY* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.eppi.cz/napoveda/diamanty/diamantove-certifikaty>
- [20] *EPPI: Vše, co jste chtěli vědět o investování do ušlechtilých kovů* [online]. [cit. 2020-05-29]. Dostupné z: <https://www.eppi.cz/napoveda/zajimavosti/investice-do-uslechtilych-kovu>
- [21] *Equities: Interesting Investments: Stamps* [online]. 2018 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.equities.com/News/interesting-investments-stamps>
- [22] *E15: Hodinky jako investice? Ano, jde to* [online]. 2018 [cit. 2020-05-27]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/magazin/hodinky-jako-investice-ano-jde-to-1344276>
- [23] *Finance.cz: REÁLNÁ AKTIVA: zisky jen pro znalce* [online]. 2000 [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/zpravy/finance/1288-realna-aktiva-zisky-jen-pro-znalce/>
- [24] *FinancialTimes: How to invest in jewellery: a guide to the volatile market* [online]. 2019 [cit. 2020-05-29]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/0db23568-22ea-11e9-b20d-5376ca5216eb>
- [25] *FinancialTimes: Watch funds offer investment in limited editions* [online]. 2014 [cit. 2020-05-26]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/f84e2312-cbb9-11e3-8ccf-00144feabdc0>
- [26] *Finanční analýza: Ukazatele likvidity* [online]. 2011 [cit. 2020-02-09]. Dostupné z: <https://financni-analyza.webnode.cz/ukazatele-likvidity/>
- [27] *FinExpert.cz: Šperk jako investice?* [online]. 2015 [cit. 2020-05-29]. Dostupné z: <https://finexpert.e15.cz/sperk-jako-investice>

- [28] *Finstart.cz: Typy investorů – jací jste právě vy?* [online]. 2014 [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <https://www.finstart.cz/typy-investoru-jaci-prave-vy/>
- [29] *FiNTAG.cz: Investice do poštovních známek je diskrétní obor* [online]. 2018 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www.fintag.cz/2018/10/03/investice-do-postovnich-znamek-je-diskretni-obor/>
- [30] *Forbes: Nejdražší hodinky světa. „Jediné“ Patek Philippe vydraženy za tři čtvrtě miliardy* [online]. 2019 [cit. 2020-05-27]. Dostupné z: <https://www.forbes.cz/nejdrazsi-hodinky-sveta-jedine-patek-philippe-vydrazeny-za-tri-ctvrte-miliardy/>
- [31] *Forbes: Proč mít či nemít hodinky aneb Jste kosmonaut, investor nebo dědic?* [online]. 2016 [cit. 2020-05-27]. Dostupné z: <https://www.forbes.cz/proc-mit-ci-nemit-hodinky-aneb-jste-kosmonaut-investor-nebo-dedic/>
- [32] FOTR, J., SOUČEK, I., *Podnikatelský záměr a investiční rozhodování*. 1 vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 356 s. ISBN 978-80-2470-939-0.
- [33] *GIA*: [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.gia.edu/>
- [34] HARRISON, J., RIDLEY, N., *Destiláty*. Praha: Slovart, 2017. 224 s. ISBN 978-80-7529-301-5.
- [35] *Heureka: Glenfiddich 30y 0,7 l* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: https://destilaty.heureka.cz/glenfiddich-30y-0_7-l/
- [36] *Heureka: Sagapo Náhrdelník Mood s nápisem HOPE SOO01* [online]. [cit. 2020-05-29]. Dostupné z: <https://nahrdelniky.heureka.cz/sagapo-nahrdelnik-mood-s-napisem-hope-soo01/specifikace/#section>
- [37] HOFFMANN, M., A., *Whisky – značky z celého světa*. Praha: Slovart, 2009. 320 s. ISBN 978-80-7391-302-1.
- [38] *HRD Antwerp* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://hrdantwerp.com/en>
- [39] *Chronomag: Hodinářské komplikace* [online]. 2006 [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.chronomag.cz/clanek/2006-07-19/hodinarske-komplikace.html>
- [40] *Idnes.cz: Škola investora: do čeho a jak investovat, když ekonomika přibrzdí* [online]. 2019 [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/finance/investovani/skola-investora-investice-portfolio-ekonomika-klima-analytik-marek-bravnik.A190226_072013_inv_sov
- [41] *Idnes.cz: Ve Švédsku vznikl první světový fond, který investuje do whisky* [online]. 2018 [cit. 2020-04-24]. Dostupné

- z: https://www.idnes.cz/ekonomika/zahranicni/whisky-fond-svedsko-investice.A180219_135017_eko-zahranicni_fih
- [42] *Ihned: Kam uložit milion? Porovnali jsme investice do zlata, šperků a nemovitostí* [online]. 2016 [cit. 2020-05-29]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/finance/c1-65427890-kam-ulozit-milion-porovnali-jsme-investice-do-zlata-sperku-a-nemovitosti>
- [43] *Index Online: Diamond Index* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: http://www.idexonline.com/diamond_prices_index
- [44] *Investia: Základní druhy investorů* [online]. 2012 [cit. 2020-02-09]. Dostupné z: <https://www.investia.cz/zakladni-druhy-investoru>
- [45] *Investiční web: Poštovní známky jako alternativa: 12 argumentů pro investici, která se vejde do peněženky* [online]. 2020 [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www..cz/postovni-znamky-jako-alternativa-12-argumentu-pro-investici-ktera-se-vejde-do-penezenky/>
- [46] JANDA, J. *Spořit nebo investovat?*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 167 s. ISBN 978-80-247-3670-9.
- [47] *Knightfrank: The Luxury Investment Index 2020: discover the world's most-coveted items* [online]. [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www.knightfrank.com/wealthreport/article/2020-03-03-the-luxury-investment-index-2020-discover-the-worlds-mostcoveted-items>
- [48] *Knightfrank: Wealth report* [online]. 2019 [cit. 2020-05-29]. Dostupné z: <https://content.knightfrank.com/research/83/documents/en/the-wealth-report-2019-6214.pdf>
- [49] KULHÁNEK, V., *Velká kniha o whisky*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2007. 447 s. ISBN 978-80-7363-154-3.
- [50] *Kurzy.cz: Zlato - ceny a grafy zlata* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: https://www.kurzy.cz/komodity/zlato-graf-vyvoje-ceny/?dat_field=07.12.2008&dat_field2=20.12.2018
- [51] LA DOLCE, V., *Whisky*. 1. vyd. Praha: OTTOVO nakladatelství, 2005. 63 s. ISBN 80-7360-397-7.
- [52] LOHLBERG, R., *1000 hodiněk*. Praha: Euromedia, 2008. 336 s. ISBN 978-80-242-2077-2.
- [53] *Lukáš Berta: Bublina a finanční rizika* [online]. 2018 [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://lukasberta.com/kaleidoskop-2018-12.htm>

- [54] MACLEAN, CH., Svět whisky. Praha: Euromedia Group, 2010. 352 s. ISBN 978-80-242-2708-5.
- [55] *ManagementMania: Techniky hodnocení investic (investičních variant)* [online]. [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/techniky-hodnoceni-investic>
- [56] *Martin Krupička: Do jakých láhví investovat?* [online]. 2017 [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <http://www.martinkrupicka.cz/clanky/rady-a-tipy/do-jakych-lahvi-investovat-whisky-investice/>
- [57] *Medium: Hodinářské komplikace neznamenají potíže* [online]. 2018 [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: https://medium.com/@vlastimil_nesvadba/hodin%C3%A1%C5%99sk%C3%A9-komplikace-neznamenaj%C3%AD-pot%C3%AD%C5%BEe-2a8b43d9842b
- [58] MELLON, J. CHALABI, A. 10 nejlepších investic na příštích 10 let: [spořte, investujte, prosperujte]. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2008. 165 s. ISBN 978-80-251-2144-3.
- [59] *Měšec.cz: Jak se vyznat v nákladech finančních produktů* [online]. 2014 [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/jak-se-vyznat-v-nakladech-financnich-produktu/>
- [60] *Měšec.cz: Mohou být hodinky investicí?* [online]. 2009 [cit. 2020-05-27]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/mohou-byt-hodinky-investici/>
- [61] *Moneyo.cz: Jak investovat do whisky?* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.moneyo.cz/jak-investovat-do-whisky/>
- [62] *Možnosti investic.cz: Druhy investorů* [online]. 2015 [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <https://moznostiinvestic.cz/druhy-investoru/>
- [63] MUSÍLEK, P., Finanční trhy a investiční bankovníctví. Praha: ETC Publishing, 1999. 852 s. ISBN 80-86006-78-6.
- [64] *Nejpanskehodinky.cz: Víte jaké hodinky se vyplatí sbírat? Nechte se inspirovat!* [online]. 2018 [cit. 2020-05-27]. Dostupné z: <https://www.nejpanskehodinky.cz/blog/vite-jake-hodinky-se-vyplati-sbirat/>
- [65] *Noemi: Typy strojků hodinek* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.zlatnictvinoemi.cz/hodinky-typy-strojku>
- [66] NOVOTNÝ, J. Investování na finančních trzích s podporou psychologické analýzy. 1. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2018. 181 s. ISBN 978-80-7418-291-4.

- [67] *Penize.cz: Alokace aktiv a diverzifikace* [online]. [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/15950-alokace-aktiv-a-diverzifikace>
- [68] *Penize.cz: Investice: střední horizont aneb nejtěžší rozhodnutí* [online]. [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/investice/15570-investice-stredni-horizont-aneb-nejtezsi-rozhodnuti>
- [69] POLÁCH, J., DRÁBEK, J., MERKOVÁ M., POLÁCH, J., JR. Reálné a finanční investice. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. 280 s. ISBN 978-80-7400-436-0.
- [70] *Poznej Whisky: Česká whisky dnes* [online]. 2019 [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: https://poznejwhisky.cz/novinky_z_paliren/ceska-whisky-dnes/
- [71] *RareWhisky101* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.rarewhisky101.com/>
- [72] *Refresher: Nejdražší whisky na světě se prodala za 1,9 milionu dolarů* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://warengo.com/stories/132-zapomente-na-akcie-a-investujte-do-whisky-lahve-maji-stejnou-cenu-jako-umelecka-dila?hashTagTrendsPanel-category=1>
- [73] REJNUŠ, O. Finanční trhy. 4. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. 760 s. ISBN 978-80-247-3671-6.
- [74] *Roklen24: Hodinářský guru: Investování do hodinek? Vášně a miliony korun* [online]. 2016 [cit. 2020-05-27]. Dostupné z: <https://roklen24.cz/a/w3wFH/hodinarsky-guru-investovani-do-hodinek-vasen-a-miliony-korun>
- [75] *SFČ: Základní filatelistická terminologie* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: http://www.informace-scf.cz/odborna_literatura/filatelisticka_encyklopedie/zakladni_filatelisticka_terminologie.htm
- [76] SMEJKAL, V., RAIS, K., Řízení rizik: ve firmách a jiných organizacích. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 483 s. ISBN 978-80-247-4644-9.
- [77] *Stamp market index: Stamp Market Rarities Index* [online]. [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://www.stampmarketindex.com/marketactivity>
- [78] *Stanley Gibbons: Buying At Auction* [online]. [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://auctions.stanleygibbons.com/general/buying-at>
- [79] *Streetdirectory: Investor Types - What Type of Investor are You* [online]. [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: https://www.streetdirectory.com/travel_guide/150083/investment/investor_types_what_type_of_investor_are_you.html

- [80] *Švýcarský certifikát COSC* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.svycary.cz/certifikat-cosc>
- [81] *The Daily Brunch: GB 250 Rarities Index* [online]. [cit. 2020-06-19]. Dostupné z: <https://thedailybrunch.com/2019/08/24/gb-250-rarities-index/>
- [82] *The Single Malt Fund offers an investment in a product never before traded on a regulated market.* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.thesinglemaltfund.com/start-english-2-2/>
- [83] *Tovys: Historie hodinek* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.tovys.cz/clanky/dalsi-informace/vseobecne-o-hodinkach/historie-hodinek.html>
- [84] *TREBITSCH FUND* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.trebitschfund.com/>
- [85] TYL, T., SYROVÝ, P., *Osobní finance*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2014. 224 s. ISBN 978-80-247-9211-8.
- [86] VALACH, J., *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2005. 465 s. ISBN 80-86929-01-9.
- [87] VESELÁ, J., *Investování na kapitálových trzích*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007. 704 s. ISBN 978-80-7357-297-6.
- [88] WAGNER, E., WAGNER, T., W., *Sbírání umění: vášně, investice a mnohem víc*. 1. vyd. Zlín: Kniha Zlín, 2013. 207 s. ISBN 978-80-7473-279-9.
- [89] *Warengo: Zapomeňte na akcie a investujte do whisky! Lahve mají stejnou cenu, jako umělecká díla* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://warengo.com/stories/132-zapomente-na-akcie-a-investujte-do-whisky-lahve-maji-stejnou-cenu-jako-umelecka-dila?hashTagTrendsPanel-category=1>
- [90] *Watchfund* [online]. [cit. 2020-05-26]. Dostupné z: <https://watchfund.com/>
- [91] *WhiskyInvestDirect* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.whiskyinvestdirect.com/>
- [92] *Wmagazine: Marie Antoinette's Pearl Pendant Sold at Auction for a Record-Breaking \$32 Million* [online]. 2018 [cit. 2020-05-29]. Dostupné z: <https://www.wmagazine.com/story/marie-antoinette-pearl-pendant-32million/>
- [93] *World of Whisky: Oblasti výroby whisky* [online]. [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <https://maltscotch.wordpress.com/2017/04/07/oblasti-vyroby-whisky/>
- [94] *WorldWhiskyIndex* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://worldwhiskyindex.com/>

- [95] *Yahoo Finance* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://finance.yahoo.com/>
- [96] *Zajištěné investice: KDO JE INVESTOR?* [online]. 2016 [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <http://www.zajisteneinvestice.cz/tipy/kdo-je-investor>
- [97] *Zlatošperk: Historie zlatnictví* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: http://www.zlatosperk.cz/historie_sperkarstvi.html
- [98] *2ClicksStamps: Philately definition and types* [online]. [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.2-clicks-stamps.com/article/about-stamp-collecting.html>